

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

APSTIPRINĀTS
Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
padomes 2024.gada 10.jūnija sēdē
(prot. Nr.22, 2.p.)

Elektroenerģijas un dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojumu kvalitātes pārskats par 2023.gadu

---

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

---

www.sprk.gov.lv

SATURA RĀDĪTĀJS

Ievads	3
I Elektroapgādes drošums	3
1. Elektroapgādes drošuma kvalitātes prasības	3
2. Elektroapgādes drošuma rādītāji un to dinamika	4
2.1. Elektroenerģijas piegādes pārtraukumi	4
2.2. Sprieguma iekritumi un pārspriegumi	8
2.3. Elektroapgādes objektu ekspluatācijas atbilstības kontrole	9
3. Secinājumi par elektroapgādes drošumu	10
II Elektroapgādes sprieguma kvalitāte	11
4. Publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu standarta prasības	11
5. Mērījumu rezultātu kopsavilkums	11
5.1. Mērījumu vietas	11
5.2. Mērījumu rezultāti	11
6. Secinājumi par publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu mērījumu rezultātiem	15
7. Fiksēto neatbilstību novēršana	16
8. AS "Sadales tīkls" veiktie publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu mērījumu rezultāti	16
III Elektroapgādes sadales sistēmas pakalpojumu komerciālā kvalitāte	18
9. Komerciālās kvalitātes prasības	18
10. Komerciālās kvalitātes rādītāji	18
10.1. Saņemto sūdzību un iesniegumu skaits (izņemot iesniegumus par jaunajiem sistēmas pieslēgumiem)	18
10.2. Sistēmas pieslēgumi	22
10.3. Lietotāju brīdināšana	23
11. Viedie elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāti	24
12. Secinājumi par komerciālo kvalitāti	25
IV Dabaszāzes apgādes drošums un kvalitāte	26
13. Dabaszāzes apgādes drošuma prasības	26
14. Dabaszāzes apgādes drošuma rādītāji	26
15. Dabaszāzes kvalitāte	28
16. Secinājumi par dabaszāzes apgādes drošumu un kvalitāti	28
V Dabaszāzes sadales sistēmas pakalpojuma komerciālā kvalitāte	28
17. Komerciālās kvalitātes prasības	28
18. Komerciālās kvalitātes rādītāji	29
19. Sistēmas pieslēgumi	30
20. Lietotāju brīdināšana	32
21. Secinājumi par komerciālo kvalitāti	32

Ievads

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators), pamatojoties uz likuma "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" 9.panta pirmās daļas 6. un 8.punktu, kā arī [Energētikas likuma](#) 82.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, uzrauga un kontrolē elektroenerģijas un dabasgāzes sadales sistēmas operatoru (turpmāk – sistēmas operatori) sniegto sadales sistēmas pakalpojumu kvalitāti un par to informē sabiedrību. Pārskats interaktīvā formā pieejams [šeit](#).

ELEKTROENERĢIJAS SADALES SISTĒMAS PAKALPOJUMS

I Elektroapgādes drošums

1. Elektroapgādes drošuma kvalitātes prasības

Elektroapgādes drošums ir atkarīgs no elektroenerģijas apgādes pārtraukumiem un sprieguma iekritumiem.

Elektroenerģijas sadales sistēmas lietotāji sagaida augstu elektroapgādes drošumu par iespējami mazāku tarifu, mazu sprieguma pārtraukumu skaitu un pēc iespējas īsāku pārtraukumu laiku. Līdz ar to sistēmas operatoru uzdevums ir nodrošināt nepārtrauktu elektroapgādi ar pēc iespējas mazākām izmaksām. Apstākļos, kuros sadales sistēmas pakalpojumu konkrētā teritorijā nodrošina viens sistēmas operators, viena no Regulatora funkcijām ir aizstāvēt lietotāju intereses un veicināt sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju attīstību. Tādēļ Regulators, lai aizstāvētu lietotāju intereses saņemt kvalitatīvu pakalpojumu, uzrauga elektroapgādes drošuma kvalitātes prasības.

Jautājumus, kas saistīti ar elektroapgādes drošumu, līdz 2023.gada 10.novembrim reglamentēja Ministru kabineta 2014.gada 21.janvāra noteikumi Nr.50 "[Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi](#)", savukārt, sākot ar 2023.gada 10.novembri, to reglamentē Ministru kabineta 2023.gada 7.novembra noteikumi Nr.635 "[Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi](#)". Šobrīd spēkā esošo Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumu 91.punktā¹ noteikts, ka sistēmas operators reģistrē elektroenerģijas piegādes neplānotu pārtraukumu un nodrošina iespējami ātru (ne ilgāk kā 24 stundu laikā) tā novēršanu. [Energētikas likuma](#) 9.panta pirmā daļa cita starpā nosaka sistēmas operatoru pienākumu nodrošināt savu objektu nepārtrauktu darbību un atbilstošu tehnisko stāvokli. Lai Regulators varētu kontrolēt elektroapgādes drošuma līmeņa izmaiņas, sistēmas operatori katru gadu sniedz Regulatoram informāciju saskaņā ar [Informācijas iesniegšanas noteikumu enerģētikas nozarē](#)² 5.3.apakšpunktu. Savukārt Regulators, lai izpildītu [Energētikas likuma](#) 82.panta pirmās daļas 1. un 2.punktā noteiktos pienākumus, atbilstoši likuma "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" 25.panta trešajai daļai veic plānveida un ārkārtas sistēmas operatoru pārbaudes, kontrolējot elektroapgādes objektu ekspluatācijas atbilstību nozaru

---

¹ Līdz 2023.gada 10.novembrim norma bija iekļauta Ministru kabineta 2014.gada 21.janvāra noteikumu Nr.50 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [93.punktā](#).

² Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 21.decembra padomes lēmums Nr.1/36 "[Informācijas iesniegšanas noteikumi enerģētikas nozarē](#)".

normatīvajiem aktiem un elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu atbilstību standartiem.

2. Elektroapgādes drošuma rādītāji un to dinamika

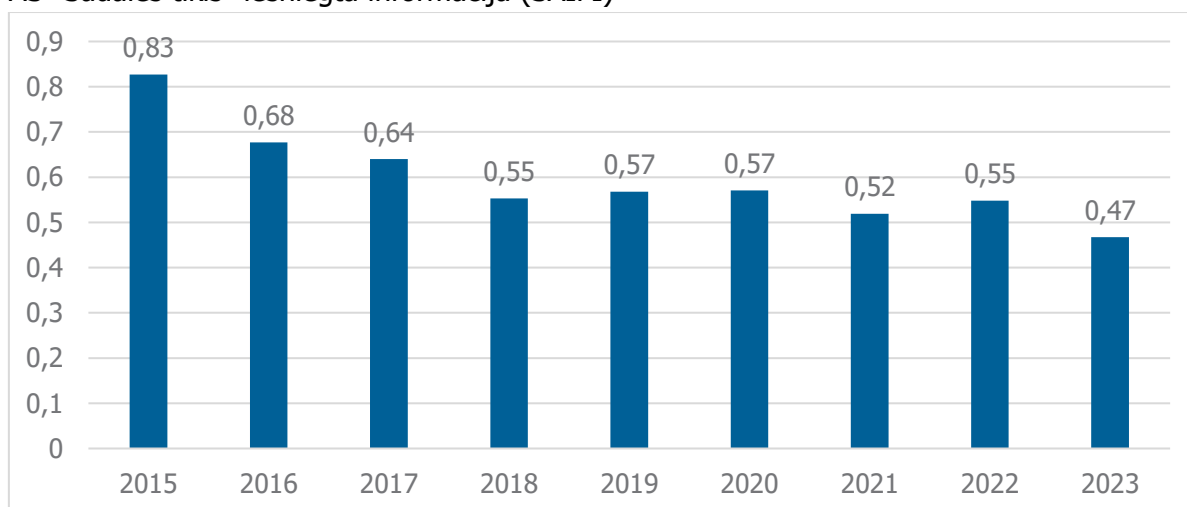
Lai novērtētu elektroapgādes drošuma līmeni, izmanto elektroenerģijas piegādes rādītājus SAIFI un SAIDI. SAIDI raksturo pārtraukuma ilgumu minūtēs vienam sistēmas lietotājam gada griezumā, savukārt SAIFI raksturo pārtraukuma biežumu vienībās vienam sistēmas lietotājam gada griezumā.

2.1. Elektroenerģijas piegādes pārtraukumi

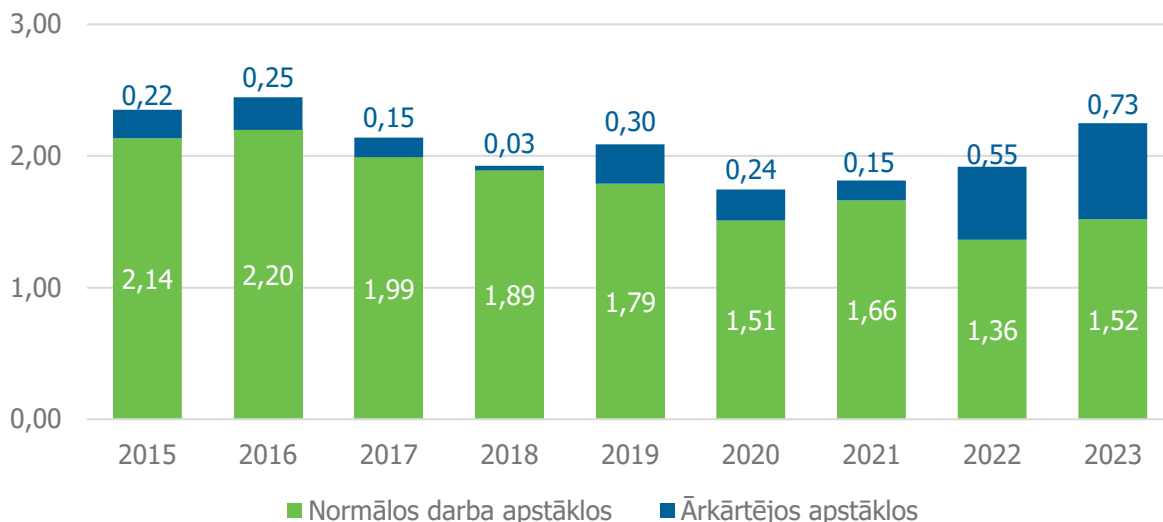
Nemot vērā, ka sistēmas operatora akciju sabiedrības "Sadales tīkls" (turpmāk – AS "Sadales tīkls") licences darbības zona aptver lielāko Latvijas teritorijas daļu – aptuveni 98% – un AS "Sadales tīkls" apkalpo lielāko skaitu elektroenerģijas lietotāju, pārskatā Regulators galvenokārt vērtēja šā sistēmas operatora darbību.

Elektroenerģijas piegādes plānoto un neplānoto ilgtermiņa pārtraukumu (trīs minūtes un ilgāk) analizē izmantoti apgādes drošuma rādītāji SAIFI – elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaits uz vienu lietotāju gadā (2.1. un 2.2.attēls) un SAIDI – elektroenerģijas piegādes pārtraukumu ilgums uz vienu lietotāju gadā (2.3. un 2.4.attēls).

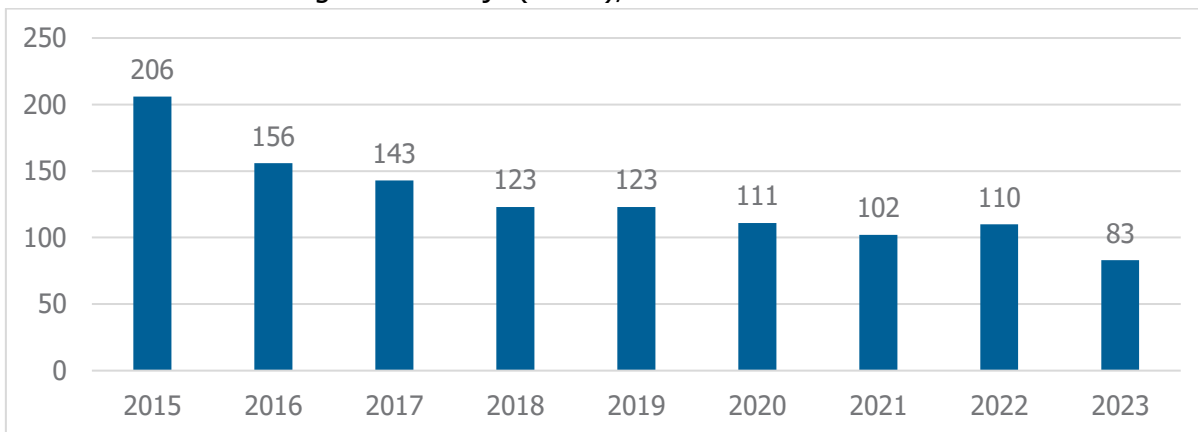
2.1.attēls. Plānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) skaits uz vienu lietotāju, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija (SAIFI)

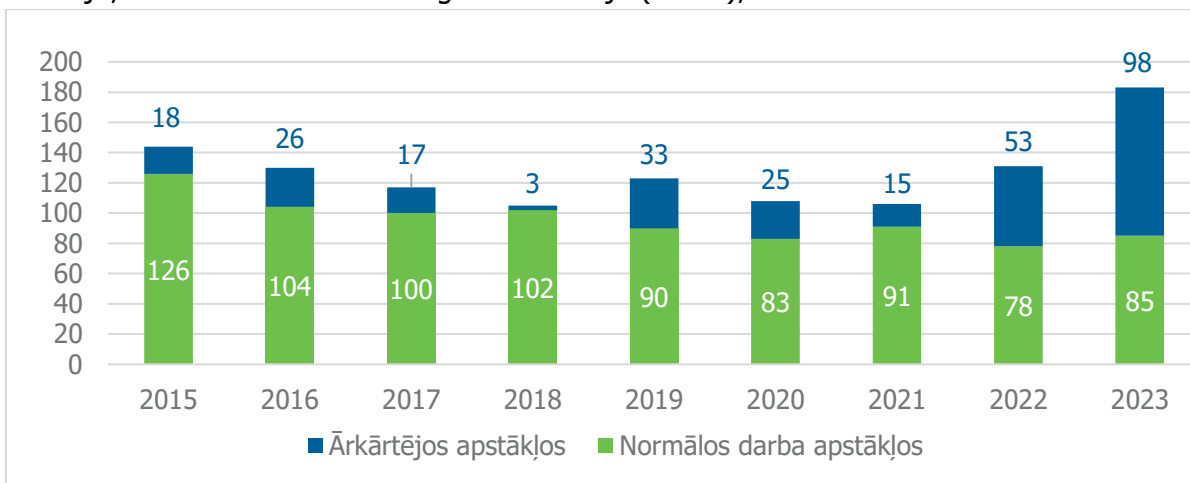
2.2.attēls. Neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) skaits uz vienu lietotāju, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija (SAIFI)

2.3.attēls. Plānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) ilgums uz vienu lietotāju, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija (SAIDI), minūtes

2.4.attēls. Neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) ilgums uz vienu lietotāju, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija (SAIDI), minūtes

Normāli darba apstākļi šā pārskata izpratnē ir elektroenerģijas sistēmas režīms, kurā tiek nodrošināta pieprasītā jauda, veikti pārslēgumi un ar automatiskām aizsardzības sistēmām

novērsti bojājumi. Savukārt ārkārtēji apstākļi ir situācija, kad notikuši daudzi lokāli bojājumi elektroenerģijas sistēmā īsā laika periodā ārkārtēju laika apstākļu dēļ.

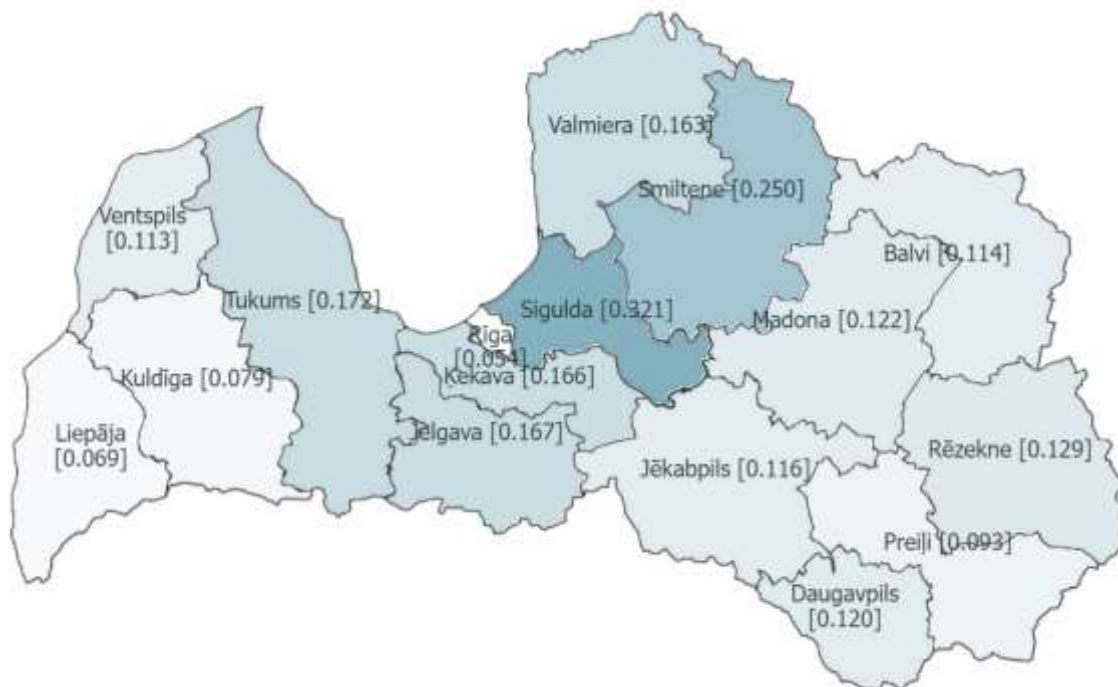
2.1. un 2.3.attēlā redzams, ka 2023.gadā ir bijis vidēji mazāk nekā viens plānveida atslēgums uz vienu lietotāju un vidēji nedaudz ilgāk kā vienu stundu garš. Savukārt 2.2. un 2.4.attēlā redzams, ka 2023.gadā neplānotie elektroapgādes pārtraukumi vienam lietotājam bijuši vidēji nedaudz vairāk kā divas reizes un trīs stundu gari.

Plānoto elektroenerģijas pārtraukumu skaits un ilgums pēdējo gadu laikā ir aptuveni vienā līmenī, bet pagājušajā periodā ir nedaudz samazinājies, kas liecina, ka AS "Sadales tīkls" optimizēja elektrotīklu uzturēšanas, remontu un tīklu rekonstrukciju darbus, lai pēc iespējas mazāk traucētu lietotāju elektroapgādi.

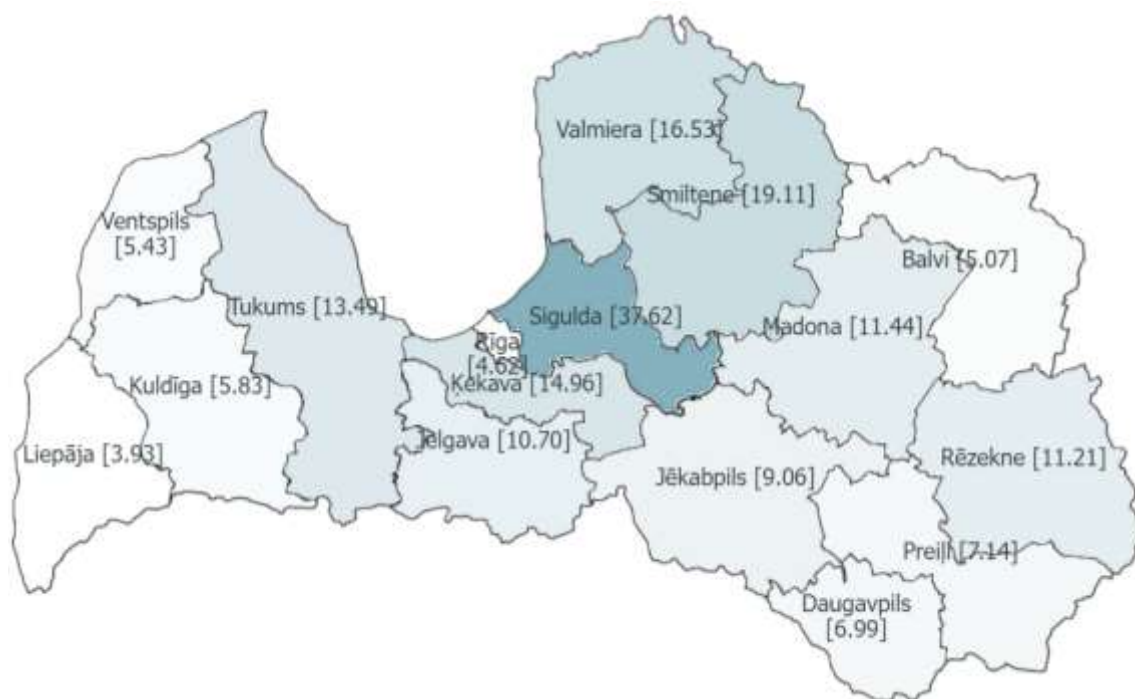
Neplānoto pārtraukumu skaits un ilgums normālos darba apstākļos 2023.gadā ir saglabājies iepriekšējo periodu līmenī. Savukārt neplānoto pārtraukumu skaita un ilguma pieaugums ārkārtējos apstākļos saskaņā ar AS "Sadales tīkls" sniegto informāciju saistīts ar divām lielām vētrām 2023.gadā. Viena fiksēta augustā ar pērkona negaisu, bet otra – oktobrī ar stipru, brāzmainu vēju. Rādītāji pēdējos gados liecina, ka sistēmas operatora ieguldītie līdzekļi sadales tīklu infrastruktūras rekonstrukcijā un uzturēšanā ir bijuši atbilstoši šādam elektroapgādes drošuma līmenim.

Elektroapgādes pārtraukumu rādītāji dalījumā pa AS "Sadales tīkls" operatīvajām teritorijām redzami 2.5. un 2.6.attēlā.

2.5.attēls. Neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) skaits uz vienu lietotāju pa operatīvajām teritorijām 2023.gadā, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija (SAIFI)

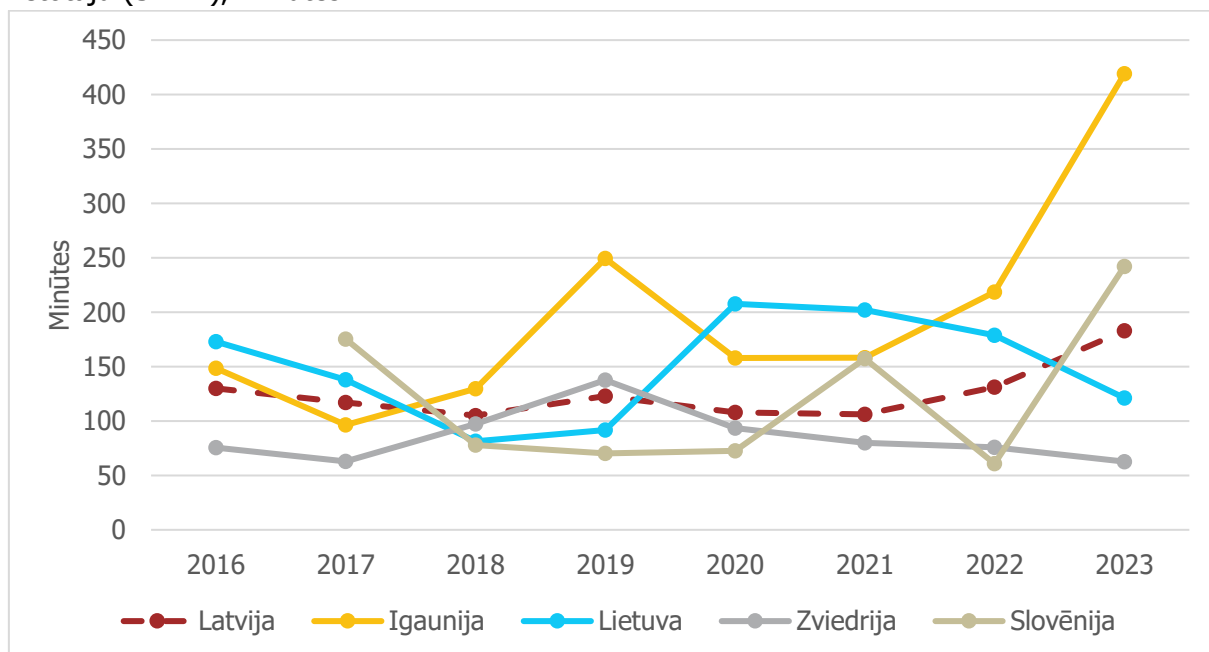

2.6.attēls. Neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) ilgums uz vienu lietotāju pa operatīvajām teritorijām 2023.gadā, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija (SAIDI), minūtes

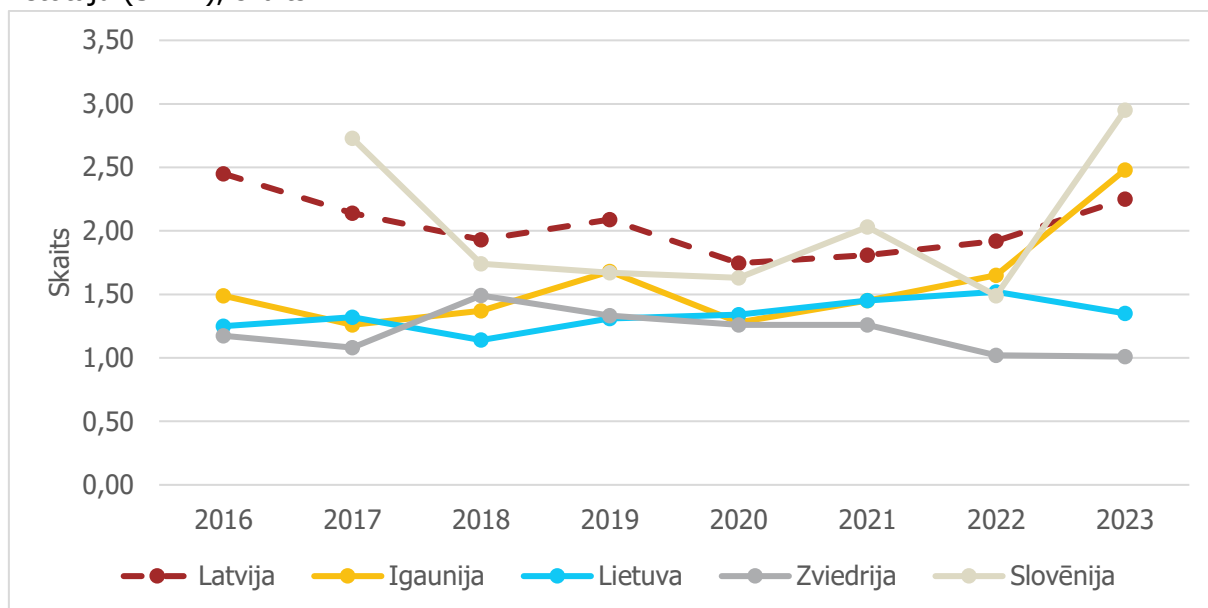

Salīdzinot ar citu Eiropas Savienības valstu regulatoru pieejamajiem datiem par SAIDI un SAIFI rādītājiem (2.7. un 2.8.attēls), redzams, ka AS "Sadales tīkls" rādītāji ir tuvi šo Eiropas valstu vidējam līmenim.

2.7.attēls. Visu neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3 min.) ilgums uz vienu lietotāju (SAIDI), minūtes

2.8.attēls. Visu neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu (>3min) skaits uz vienu lietotāju (SAIFI), skaits

2023.gadā elektrotīklā nav fiksēti gadījumi, kuros normālos sadales sistēmas darba apstākļos elektroapgādes bojājumu novēršanas laiks ir pārsniedzis elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumos noteiktās 24 stundas³.

2.2. Sprieguma iekritumi un pārspriegumi

Sprieguma iekritumu un pārspriegumu klasifikācija ir noteikta standartā⁴ LVS EN 50160:2010 "Publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumi" (turpmāk – Standarts). Standartā nav noteiktas pieļaujamās robežvērtības, tāpēc šis rādītājs ir tikai informatīvs. 2023.gadā sprieguma iekritumi saskaņā ar šādu klasifikāciju tiek fiksēti vienlaikus ar sprieguma parametru atbilstības kontroli sistēmas operatoru tīklos, ko veic Regulators.

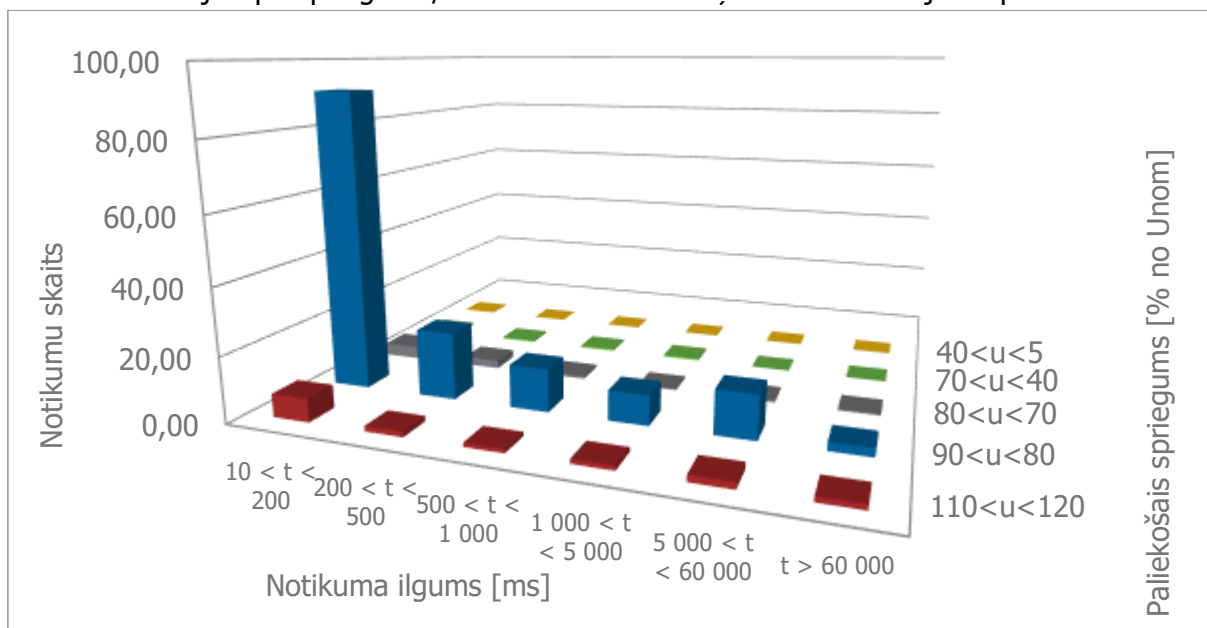
2.9.attēlā un 2.1.tabulā redzami sprieguma iekritumi un pārspriegumi, kas reģistrēti, veicot sprieguma kvalitātes mērījumus.

³ Ministru kabineta 2023.gada 7.novembra noteikumu Nr.635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [91.punkts](#) un Ministru kabineta 2014.gada 21.janvāra noteikumu Nr.50 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [93.punkts](#).

⁴ LVS EN 50160:2010 "Publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumi" (spēkā līdz 27.04.2023., no 23.04.2023. aizstāti ar LVS EN 50160:2023 "Publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumi"), kuru kā obligāti piemērojamu nosaka Ministru kabineta 2011.gada 4.oktobra noteikumi Nr.759 "Noteikumi par publisko elektroapgādes tīklu sprieguma prasībām".

2.9.attēls. Vidējais pārspriegumu/iekritumu skaits nedēļā uz vienu mērijumu punktu

2.1.tabula. Vidējais pārspriegumu/iekritumu skaits nedēļā uz vienu mērijumu punktu, Regulatora mērijumi

Spriegums (% no Unom) / Laiks (ms)	10 < t < 200	200 < t < 500	500 < t < 1 000	1 000 < t < 5 000	5 000 < t < 60 000	t > 60 000
110 < u < 120	7,17	1,67	1,24	1,37	2,04	1,61
90 < u < 80	91,07	20,72	13,22	9,26	13,50	2,67
80 < u < 70	3,91	2,50	0,80	0,46	0,63	0,50
70 < u < 40	0,80	0,52	0,54	0,59	0,04	0,09
40 < u < 5	0,22	0,04	0,00	0,00	0,02	0,00

No apkopotajiem rezultātiem secināms, ka lielākoties sprieguma īslaicīgās izmaiņas fiksētas diapazonā no 90 līdz 80 procentiem no nominālā sprieguma 230 volti (Unom), tas ir, no 207 līdz 187 voltiem. Šādiem sprieguma iekritumiem nevajadzētu atstāt būtisku ietekmi uz lielāko daļu ikdienā lietotās sadzīves tehnikas. Jāuzsver, ka elektroenerģijas piegādes kvalitātes uzlabošanas nolūkos mērijumu vietas izvēlētas zemsprieguma tīklos ar potenciāli neatbilstošu sprieguma kvalitāti. Līdz ar to rezultāti nekādā gadījumā nevar būt vispārināti attiecināmi uz elektroenerģijas piegādes kvalitāti Latvijā kopumā.

2.3. Elektroapgādes objektu ekspluatācijas atbilstības kontrole

Ievērojot, ka elektroenerģijas piegādes kvalitāte ir atkarīga no elektroapgādes objektu atbilstošas ekspluatācijas, Regulators 2023.gadā veica kontroles 18 sistēmas operatoru objektos (2.2.tabula). Pārbaudēs konstatētie trūkumi sistēmas operatoru objektu ekspluatācijā tiešā veidā neietekmē elektroapgādes drošumu un tiek novērsti Regulatora norādītajos termiņos.

2.2.tabula. Objektu ekspluatācijas kontroles pārskats

Sistēmas operators	Pārbaudīto objektu skaits	Konstatēto trūkumu skaits	Novērsto trūkumu skaits	Trūkumu skaits, kurus plānots novērst 2024.gada laikā
AS "Sadales tīkls"	16	13	5	8
SIA "Labiēkārtošana-D"	2	-	-	-

2.10.attēls. Sistēmas operatoru pārbaudēs konstatētie trūkumi un to skaits⁵

3. Secinājumi par elektroapgādes drošumu

Izvērtējot lielākā sistēmas operatora AS "Sadales tīkls" sadales sistēmas pakalpojumu drošumu, secināms, ka elektroenerģijas apgādes drošuma līmenis pārskata periodā ir salīdzināto Eiropas Savienības valstu vidējā līmenī.

Veicot sistēmas operatoru objektu ekspluatācijas kontroli, kritiski drošību ietekmējoši pārkāpumi nav konstatēti, bet pārējie fiksētie trūkumi tiek novērsti noteiktajos termiņos. Līdz ar to var uzskatīt, ka apsekoto objektu ekspluatācija notiek atbilstošā līmenī.

⁵ Citi: Ēku ekspluatācija – apgaismojuma neatbilstības, ilgstoši nav tīrītas telpas, nedroša darba vide, dokumentācija – normatīvi tehniskā dokumentācija nav pārskatīta.

II Elektroapgādes sprieguma kvalitāte

4. Publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu standarta prasības

Publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumus uz elektroietaišu piederības robežas publiskajos zemsprieguma, vidsprieguma un augstsprieguma elektroenerģijas tīklos normālos darba apstākļos nosaka [Standarts](#).

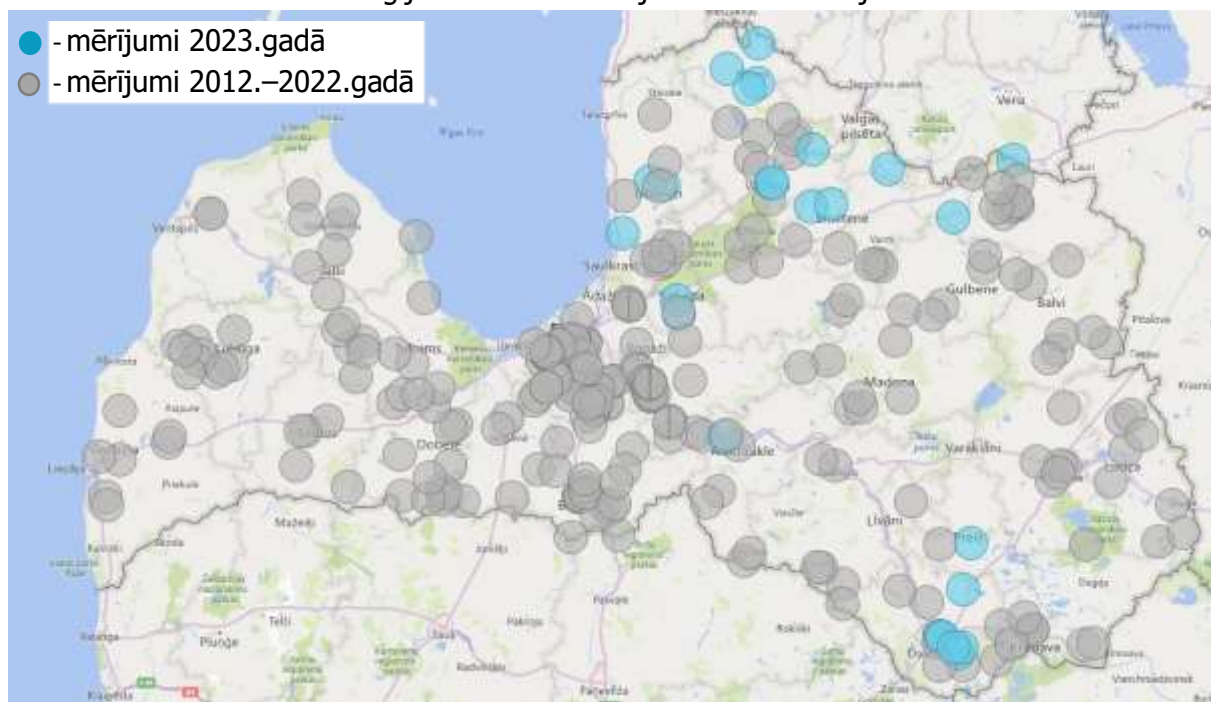
5. Mērījumu rezultātu kopsavilkums

Mērījumus par sprieguma raksturlielumu atbilstību sistēmas operatoru elektrotīklos Regulators sāka veikt 2012.gada septembrī. 2023.gadā veikti 46 mērījumi pārsvarā lauku teritorijā. Neatbilstības noteiktajiem sprieguma raksturlielumiem konstatētas 34 gadījumos – raksturlielums “Mirgoņa” (30 gadījumi), harmoniskie kropļojumi atsevišķām harmonikām (7 gadījumi) un sprieguma vērtība (6 gadījumi) un sprieguma nesimetrija (1 gadījums). Lielākā daļa minēto neatbilstību konstatētas lauku teritorijā. Neatbilstību cēlonis ir garas elektroapgādes līnijas ar nepietiekamu vadu šķērsgrīzumu, kas nespēj nodrošināt lietotājiem līgumā paredzēto jaudu, bet harmoniskie kropļojumi ģenerējas no lietotāju elektroiekārtām. Sadarbībā ar sistēmas operatora personālu mērījumu vietas prioritāri tika izvēlētas zemsprieguma tīklos, vietās ar potenciāli kritisku sprieguma kvalitāti. Līdz ar to gada mērījumu statistiku, kas neatbilstību noteiktajiem elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumiem uzrāda 34 gadījumos (5.1.attēls), nevar vispārināti attiecināt uz elektroapgādes tīklu sprieguma kvalitāti Latvijā kopumā.

5.1. Mērījumu vietas

2023.gadā veikto mērījumu vietu ģeogrāfiskais izvietojums norādīts 5.1.attēlā. Lielākā daļa mērījumu veikti zemsprieguma tīklos. Mērījumi veikti dažādu sistēmas operatoru elektrotīklos.

5.1.attēls. Veikto elektroenerģijas kvalitātes mērījumu vietas Latvijā

5.2. Mērījumu rezultāti

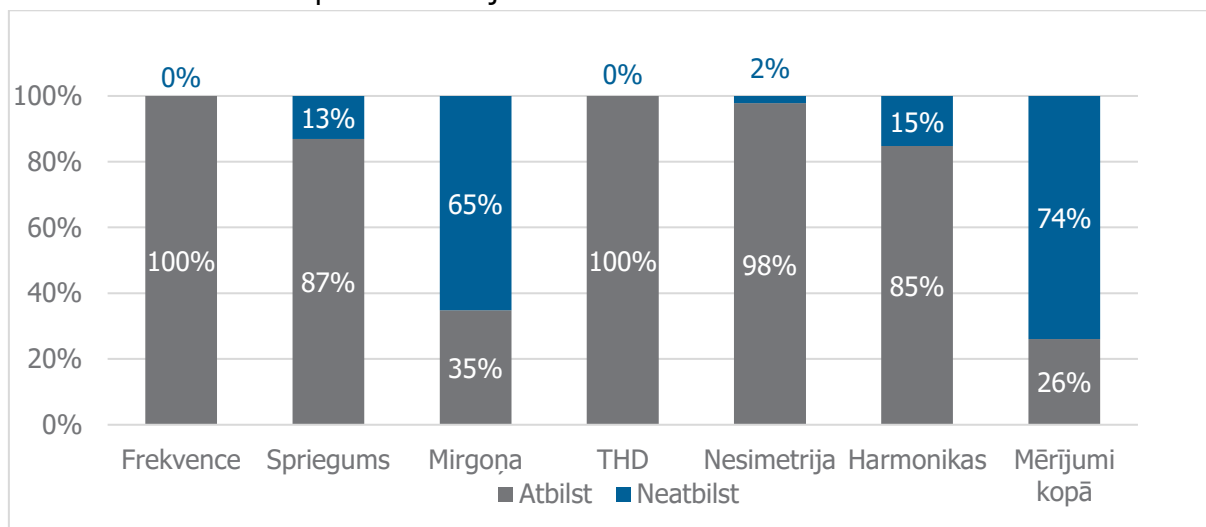
Mērījumi fiksēti atbilstoši [Standartā](#) noteiktajai metodikai.

Pārbaudēs konstatēto neatbilstību skaits un [Standartā](#) noteiktie raksturlielumi, kuriem konstatēta neatbilstība, norādīti 5.1.tabulā un 5.2.attēlā. 74% no visiem mērījumiem konstatēta vismaz viena neatbilstība no Standartā noteiktajiem raksturlielumiem.

5.1.tabula. Neatbilstību skaits mērījumos

	Frekvence	Spriegums	Mirgoņa	THD	Nesimetrija	Harmonikas	Mērījumi kopā
Atbilst	46	40	16	46	45	39	12
Neatbilst	0	6	30	0	1	7	34
Kopā	46	46	46	46	46	46	46

5.2.attēls. Neatbilstību īpatsvars mērījumos

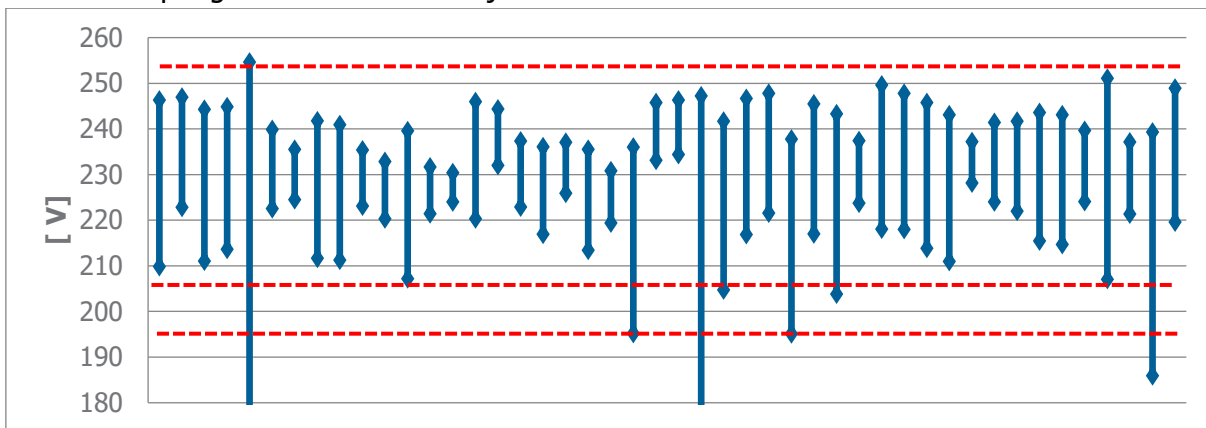
Elektroapgādes sistēmas un lietotāju elektroiekārtas vislabāk funkcionē, nodrošinot elektroenerģijas piegādi ar nominālu spriegumu un frekvenci. Reālās elektroapgādes sistēmās eksistē neizbēgamas novirzes no nomināliem parametriem, kas pasliktina lietotāju elektroiekārtu darbību un rada tehniski ekonomiskus zaudējumus (elektrisko tīklu pārslodze, tehnisko zudumu palielināšanās, lietotāja iekārtu pastiprināta nolietošanās).

Barošanas sprieguma nominālā vērtība zemsprieguma tīklos saskaņā ar [Standartu](#) ir 230 volti, bet ir pieļaujama novirze⁶ no sprieguma nominālās vērtības.

5.3.attēlā norādītas katrā mērījumā fiksētās nedēļas 10 minūšu vidējo vērtību minimālās un maksimālās sprieguma vērtības.

⁶ Normālos darba apstākļos 95% no nedēļā izmērītajiem barošanas sprieguma efektīvo vērtību 10 minūšu vidējiem lielumiem jāatrodas robežās +/-10% un visiem izmērītajiem barošanas sprieguma efektīvo vērtību 10 minūšu vidējiem lielumiem jāatrodas robežās +10%/-15% no nominālā sprieguma.

5.3.attēls. Sprieguma 10 minūšu vidējo vērtību minimālās un maksimālās vērtības⁷

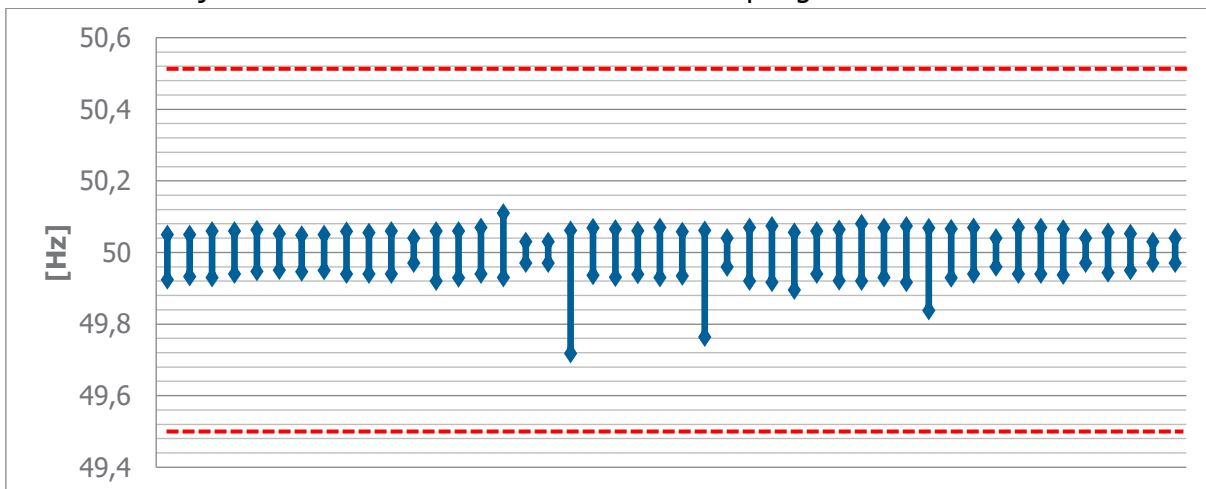

Barošanas sprieguma nominālā frekvence saskaņā ar [Standartu](#) ir 50 herci. Normālos darba apstākļos pieļaujamas šādas 10 sekunžu vidējās frekvences vērtības:

- 50 Hz $\pm$ 1% (t.i., 49,5 Hz līdz 50,5 Hz) 99,5% gada laikā;
- 50 Hz +4%/-6% (t.i., 47 Hz līdz 52 Hz) 100% no visa laika.

5.4.attēlā norādītas katrā mērījumā fiksētās minimālās un maksimālās sprieguma frekvences vērtības. Sarkanā robežlīnija norāda Standartā noteikto sprieguma vērtību pieļaujamās robežvērtības (+4%/-6%).

5.4.attēls. Mērījumos fiksētās minimālās un maksimālās sprieguma frekvences vērtības

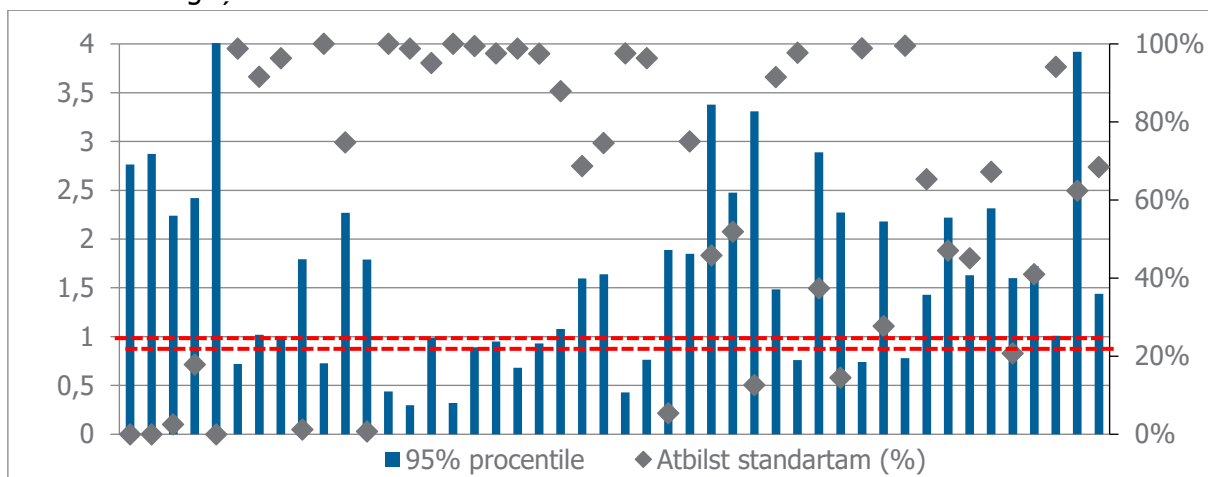

Mirgoņa ir sprieguma svārstības, kas izraisa mākslīgās gaismas mirgošanu un slikti iespaido redzi un nervu sistēmu. Svārstības ir ātrās sprieguma izmaiņas, ko rada īslaicīgās triecienu slodzes. Normālos darba apstākļos ilgstošais mirgoņas stiprums 95% no nedēļas kopskaipa nedrīkst pārsniegt koeficientu 1.

5.5.attēlā norādīts mērījumos fiksētais mirgoņas lielums, izteikts kā 95% procentile (jābūt <1), un mērījumu laikā visu fiksēto vērtību procentuālā atbilstība [Standartam](#) (jābūt >95%).

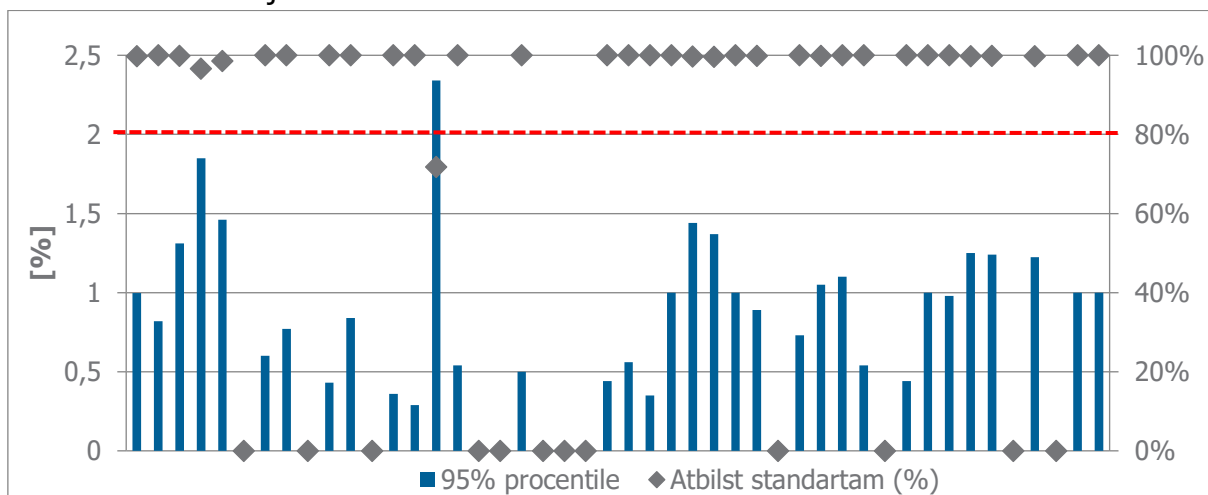
⁷ Sarkanā robežlīnija norāda standartā noteikto sprieguma vērtību pieļaujamās robežvērtības (+/-10% un -15%).

5.5.attēls. Mirgoņa

Nesimetriju zemsprieguma tīklos nosaka daudzu vienfāzīgo patērētāju mainīgā slodze. Normālos darba apstākļos pretsecības komponentes efektīvās vērtības 10 minūšu vidējam lielumam 95% no nedēļas laika jāatrodas robežās no 0 līdz 2% attiecībā pret atbilstošo tiešsecības lielumu. 5.6.attēlā norādīts mērījumos fiksētais nesimetrijas lielums, izteikts kā 95% procentile (jābūt <2), un procentuālā mērījumu atbilstība [Standartam](#) (jābūt >95%).

5.6.attēls. Nesimetrija

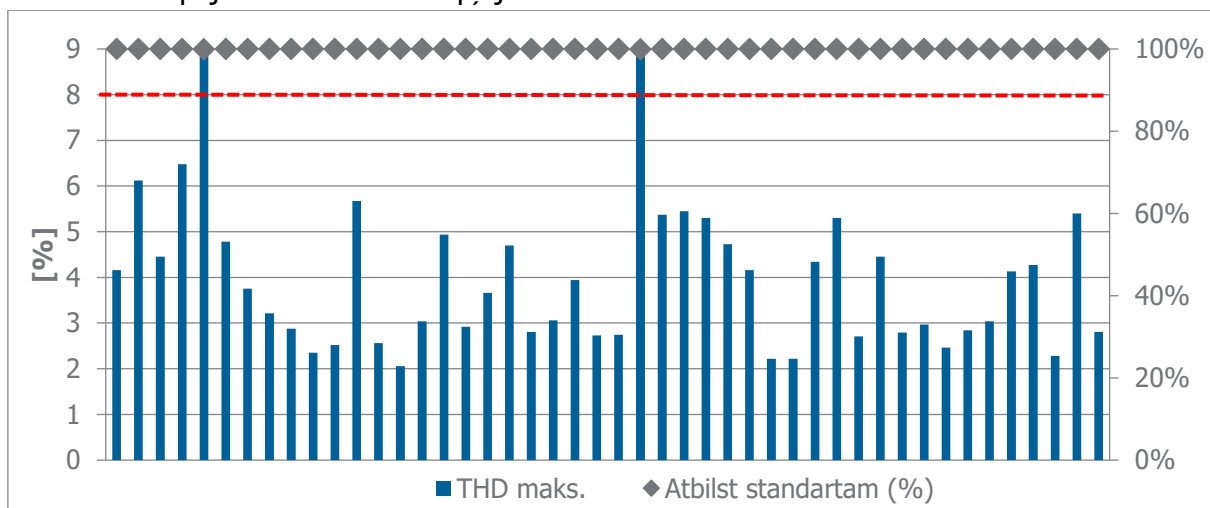

Augstāko harmoniku spriegums.

Sprieguma un strāvas līkņu formas kropļojumi rodas elektriskās sistēmas nelineāro elementu dēļ. Nozīmīgākie nelineārie elementi elektriskās sistēmās ir pusvadītāju elementi, kas ir lietotāju elektroiekārtu izplatīta sastāvdaļa. Pie tiem pieder datori, kas, esot lielā skaitā koncentrēti vienā vietā, var radīt problēmas elektroapgādei.

Barošanas sprieguma sinusoīdas kopējam kropļojuma koeficientam (THD), kuru veido visas harmonikas līdz kārtas skaitlim 40, jābūt ne lielākam par 8%. 5.7.attēlā norādīta mērījumos fiksētās THD vērtības (jābūt <8) un procentuālā mērījumu atbilstība [Standartam](#) (jābūt 100%).

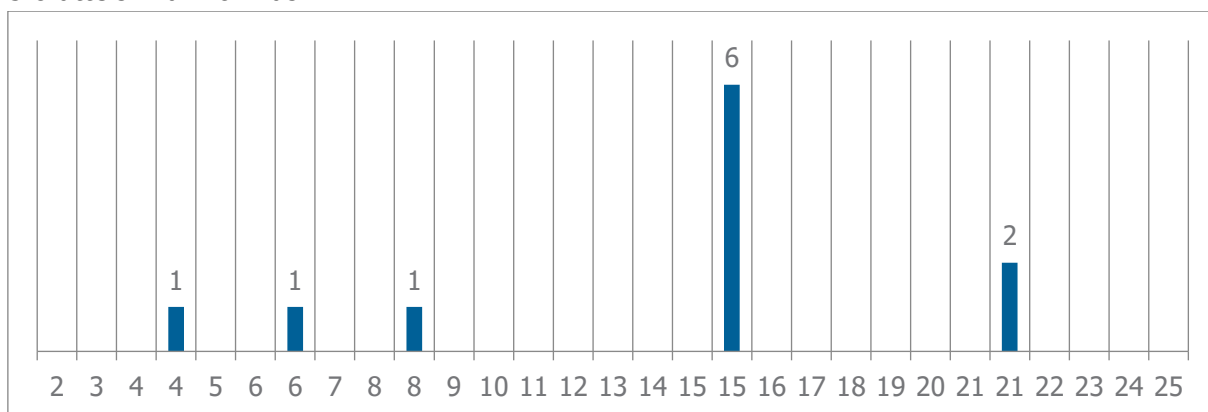
5.7.attēls. Kopējie harmoniskie kropļojumi THD

Normālos darba apstākļos katru atsevišķo harmoniku vidējam 10 minūšu efektīvās vērtības lielumam 95% no nedēļas laika jābūt mazākam vai vienādam ar [Standartā](#) noteiktajām vērtībām. Atsevišķo harmoniku sprieguma vērtības norma procentos no pamatsprieguma reglamentēta harmonikām līdz kārtas skaitlim 25.

5.8.attēlā norādīts to harmoniku skaits, kas neatbilda [Standartā](#) noteiktajām vērtībām.

5.8.attēls. Harmonikas

6. Secinājumi par publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu mērījumu rezultātiem

Daudzās mērījumu vietās, īpaši lauku teritorijās, neatbilstošās elektroapgādes sprieguma kvalitātes iemesls ir garās elektroapgādes līnijas, kuras izbūvētas pagājušā gadsimta septiņdesmitajos gados un bija projektētas nelielām slodzēm (~1 kilovats), kas izbūves laikā bija atbilstošas lietotāju patēriņa vajadzībām. Savukārt mūsdienu elektroiekārtu jaudām šo līniju vadu šķērsgriezums ir nepietiekams. Daļā mērījumu reģistrētas sprieguma svārstības 20–50 voltu robežās, kas formāli atbilst [Standartā](#) noteiktajam diapazonam +10%/-15%, bet šīs svārstības kopā ar īslaicīgo trieciena slodzi radītajām sprieguma svārstībām ir iemesls mirgoņai, kas rada diskomfortu redzei. Mirgoņa ir visbiežāk fiksētā neatbilstība Standartam. Jāuzsver, ka mirgoņa visvairāk izjūtama, lietojot kvēlspuldzes, kas vairumā mājsaimniecību jau tiek aizstātas ar ekonomiskajām spuldzēm, kurām šādas sprieguma svārstības neietekmē gaismas atdevi. Uz citām elektroiekārtām mirgoņa būtisku iespaidu neatstāj.

Relatīvi mazāks iespaids ir augstāko harmoniku radītajiem sprieguma kropļojumiem, un summārais harmoniku kropļojums THD ir nenozīmīgs.

Visos neatbilstību gadījumos sistēmas operatori ir iesnieguši Regulatoram rīcības plānu neatbilstību novēršanai. 2023.gadā novērstas neatbilstības 44 objektos, savukārt 2024.gadā plānots novērst neatbilstības 24 objektos. Pārējie objekti iekļauti neatbilstošas sprieguma kvalitātes investīciju objektu sarakstā. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumiem⁸ 23 lietotājiem norēķinos par patērēto elektroenerģiju piemērots pazemināts sadales sistēmas pakalpojumu tarifs.

7. Fiksēto neatbilstību novēršana

Kopš 2012.gada, kad tika sākti sprieguma kvalitātes mērījumi, līdz 2023.gada 31.decembrim mērījumi veikti 408 pieslēguma punktos AS "Sadales tīkls" sniegto pakalpojumu zonā, no kuriem 291 gadījumā fiksētas neatbilstības [Standartam](#). Saskaņā ar AS "Sadales tīkls" sniegto informāciju (7.1.attēls) neatbilstības novērstas 205 gadījumos, kas ir 70% no visiem mērījumiem, kuros fiksētas neatbilstības.

7.1.attēls. Novērstās neatbilstības līdz 2023.gada beigām veiktajos mērījumos, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

8. AS "Sadales tīkls" veiktie publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu mērījumu rezultāti

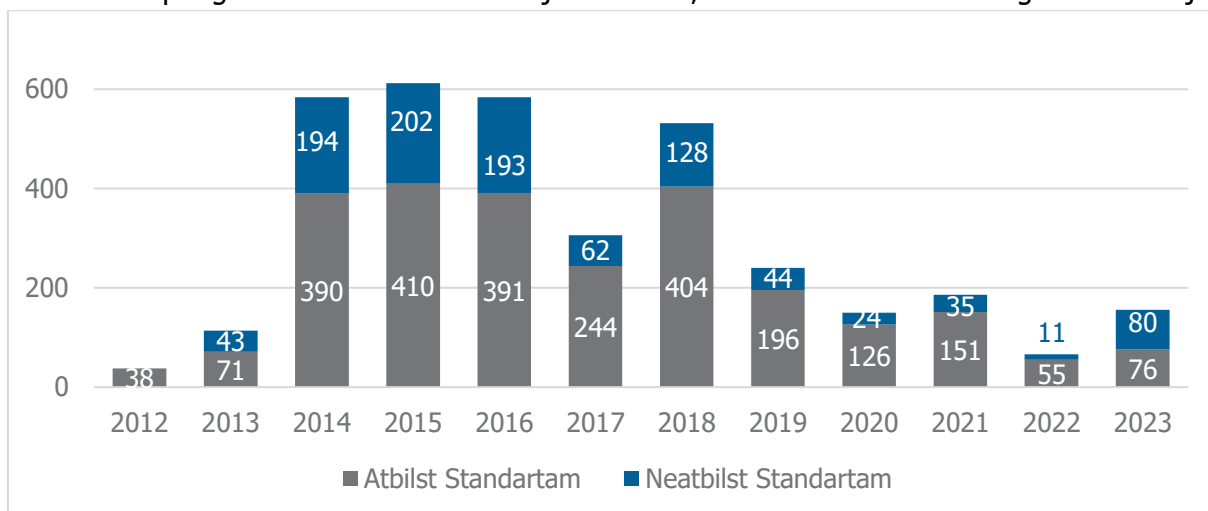
Saskaņā ar AS "Sadales tīkls" iesniegto informāciju neatkarīgi no Regulatora veiktajiem publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu mērījumiem AS "Sadales tīkls" 2023.gadā veica 156 publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumu mērījumus (8.1.attēls).

---

⁸ Ministru kabineta 2023.gada 7.novembra noteikumu Nr.635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [90.punkts](#) un Ministru kabineta 2014.gada 21.janvāra noteikumu Nr.50 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [92.punkts](#).

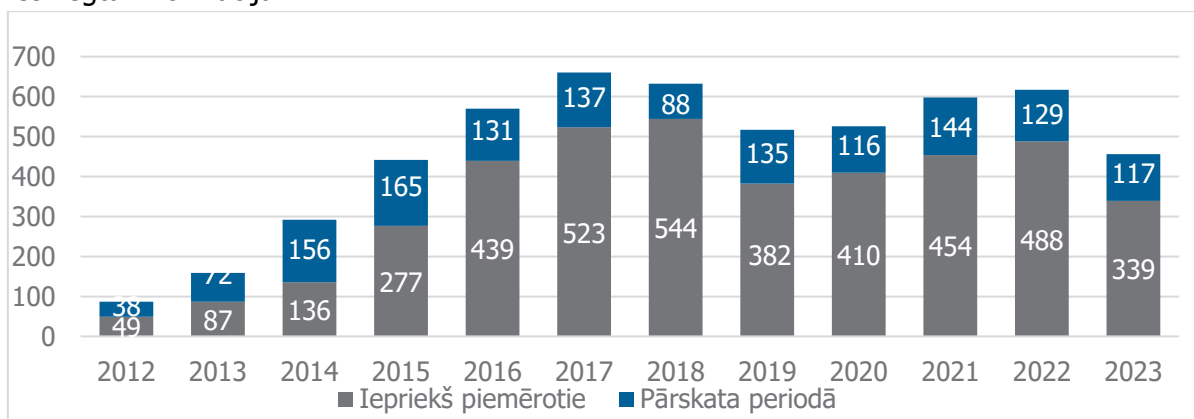

8.1.attēls. Sprieguma raksturlielumu mērījumu skaits, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

No 8.1.attēla secināms, ka 2023.gadā 51% no visiem veiktajiem mērījumiem fiksēta sprieguma parametru neatbilstība [Standartam](#). Saskaņā ar Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumiem 2023.gadā AS "Sadales tīkls" no jauna piemēroja pazeminātu sadales sistēmas pakalpojumu tarifu norēķinos par patērēto elektroenerģiju 117 lietotājiem (8.2.attēls)⁹. Kopā pazemināts sadales sistēmas pakalpojumu tarifs piemērots 456 lietotājiem.

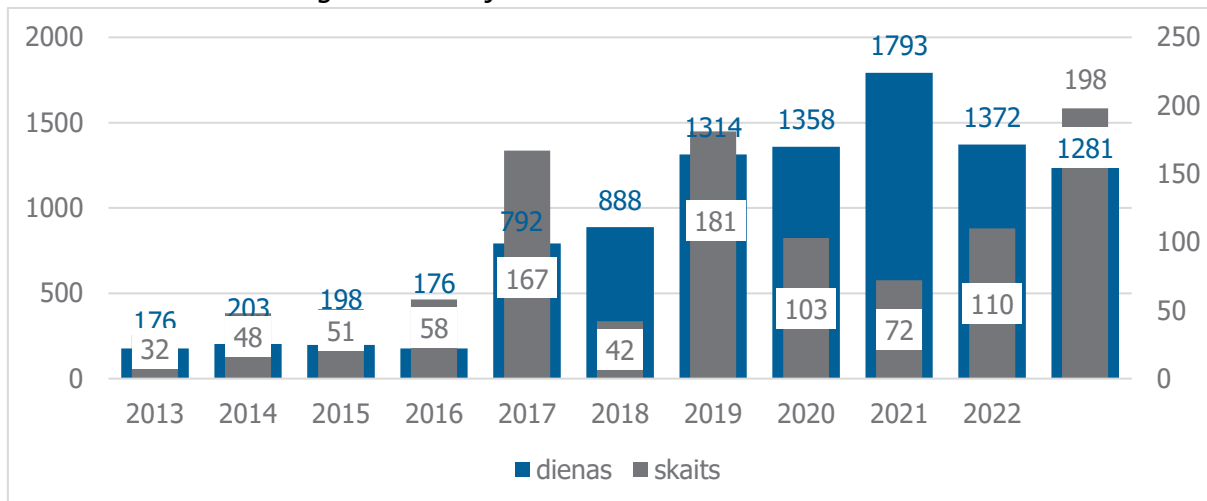
8.2.attēls. Pazemināta sadales sistēmas pakalpojumu tarifa piemērošana, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

8.3.attēlā redzams novērsto elektroapgādes sprieguma kvalitātes problēmu skaits un vidējais laiks dienās no sūdzības par sprieguma kvalitāti saņemšanas brīža līdz problēmas novēršanai. Sprieguma kvalitātes uzlabošanai parasti ir nepieciešama attiecīgo elektropārvades līniju vai transformatoru apakšstaciju rekonstrukcija vai pārbūve ar attiecīgiem plānošanas un projektēšanas uzdevumiem, tāpēc problēmu novēršanas laiks var būt salīdzinoši liels. 2023.gadā novērstajām elektroapgādes sprieguma kvalitātes problēmām vidējais novēršanas laiks bija 1281 diena jeb trīsarpus gadu no sprieguma kvalitātes problēmas konstatēšanas.

⁹ Ministru kabineta 2014.gada 21.janvāra noteikumu Nr.50 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [92.punkts](#) un Ministru kabineta 2023.gada 7.novembra noteikumu Nr.635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [90.punkts](#).

8.3.attēls. Novērsto sprieguma kvalitātes problēmu skaits un novēršanas vidējais laiks, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

III Elektroapgādes sadales sistēmas pakalpojumu komerciālā kvalitāte

9. Komerčiālās kvalitātes prasības

Elektroenerģijas lietotāju apkalpošanas kvalitāte raksturo sistēmas operatora komerciālās kvalitātes līmeni, piemēram, informācijas pieejamību, termiņu, kādā sniegtas atbildes uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem, u.c.

Komerčiālās kvalitātes prasības sistēmas operatoru darbībai ir noteiktas likumā "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)".

10. Komerčiālās kvalitātes rādītāji

Saskaņā ar likumu "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam jānodrošina atbildes sniegšana uz lietotāju rakstveida iesniegumiem un sūdzībām 15 dienu laikā pēc iesnieguma vai sūdzības saņemšanas. Ja iesnieguma vai sūdzības izskatīšanai ir nepieciešama papildu pārbaude vai būtiska papildu informācija, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs nodrošina atbildes sniegšanu 30 dienu laikā pēc iesnieguma vai sūdzības saņemšanas¹⁰.

10.1. Saņemto sūdzību un iesniegumu skaits (izņemot iesniegumus par jaunajiem sistēmas pieslēgumiem)

Lai nodrošinātu precīzāku komerciālās kvalitātes rādītāju analīzi un apkopojumu, sistēmas operatoriem noteikts pienākums pārskatā par komerciālo kvalitāti sniegt sūdzību un iesniegumu detalizētāku sadalījumu pa kategorijām un atbilžu sniegšanas laikiem un noteikts šāds sūdzību un iesniegumu sadalījums:

- 1) saņemto sūdzību un iesniegumu skaits par sprieguma kvalitāti;

¹⁰ Likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" [25.pants](#).

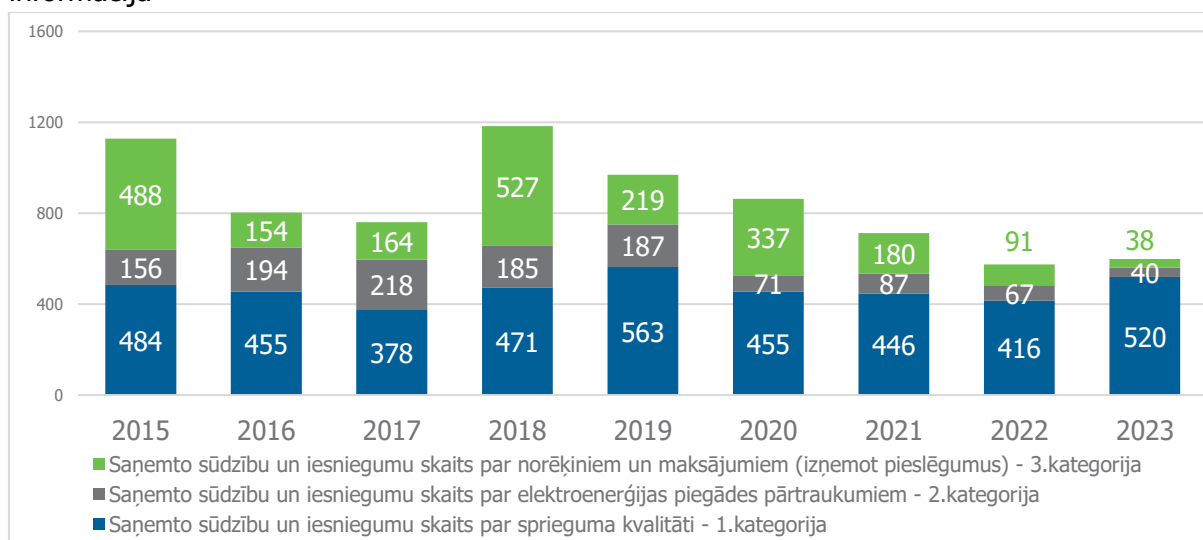
- 2) saņemto sūdzību un iesniegumu skaits par elektroenerģijas piegādes pārtraukumiem;
- 3) saņemto sūdzību un iesniegumu skaits par norēķiniem un maksājumiem (izņemot pieslēgumus);
- 4) pārējo saņemto sūdzību un iesniegumu skaits.¹¹

Nemot vērā, ka AS "Sadales tīkls" licences darbības zona aptver lielāko Latvijas teritorijas daļu un AS "Sadales tīkls" apkalpo lielāko skaitu lietotāju, pārskatā vērtēta tikai šā sistēmas operatora komerciālā kvalitāte, taču jāuzsver, ka komerciālās kvalitātes prasības un [Informācijas iesniegšanas noteikumi enerģētikas nozarē](#) vienādi attiecas uz visiem sistēmas operatoriem Latvijā.

Saskaņā ar AS "Sadales tīkls" iesniegto informāciju 2023.gadā AS "Sadales tīkls" saņēma 1604 sūdzības un iesniegumus, no tiem 520 sūdzības un iesniegumi bija par sprieguma kvalitāti (turpmāk – 1.kategorija), tai skaitā 335 mutvārdu sūdzības un iesniegumi, 40 sūdzības un iesniegumi saņemti par elektroenerģijas piegādes pārtraukumiem (turpmāk – 2.kategorija), tai skaitā 11 mutvārdu sūdzības un iesniegumi, un 38 sūdzības un iesniegumi – par norēķiniem un maksājumiem, izņemot pieslēgumus (turpmāk – 3.kategorija), tai skaitā 8 mutvārdu sūdzības un iesniegumi.

1., 2. un 3.kategorijas sūdzību un iesniegumu skaita salīdzinājums ietverts 10.1.attēlā.

10.1.attēls. 1., 2. un 3.kategorijas sūdzību un iesniegumu skaits, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

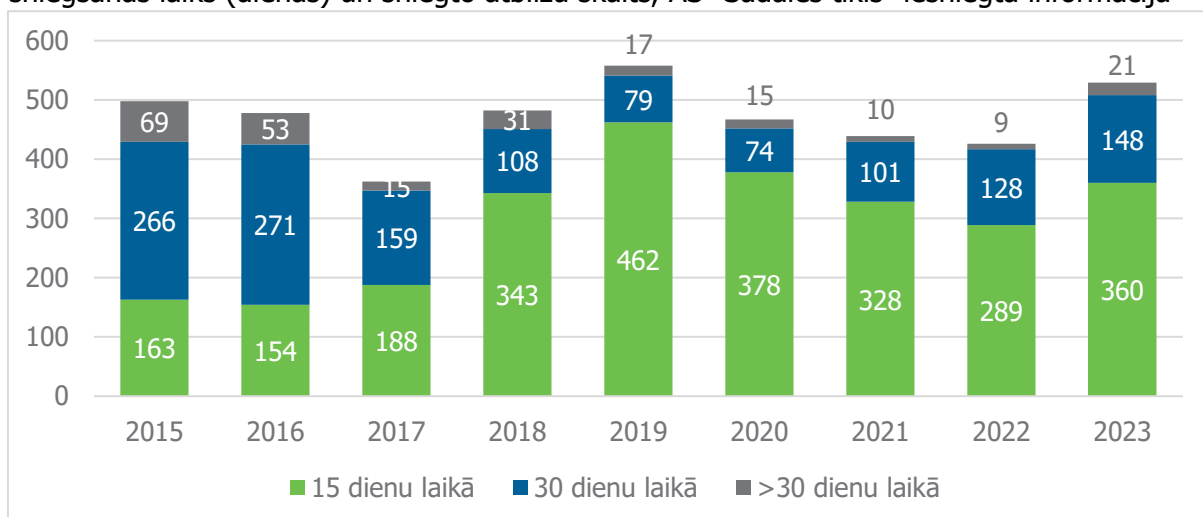

Salīdzinot ar 2022.gadu, sūdzību un iesniegumu skaits par sprieguma kvalitāti palielinājies par 20%, par norēķiniem tas samazinājies par 58%, bet par elektroenerģijas piegādes pārtraukumiem – samazinājies par 40%.

10.2.attēlā ir norādīts, cik ilgā laikā AS "Sadales tīkls" sniedza atbildes uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem par sprieguma kvalitāti, kā arī sniegto atbilžu skaits.

¹¹ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 21.decembra lēmums Nr.1/36 "[Informācijas iesniegšanas noteikumi enerģētikas nozarē](#)".

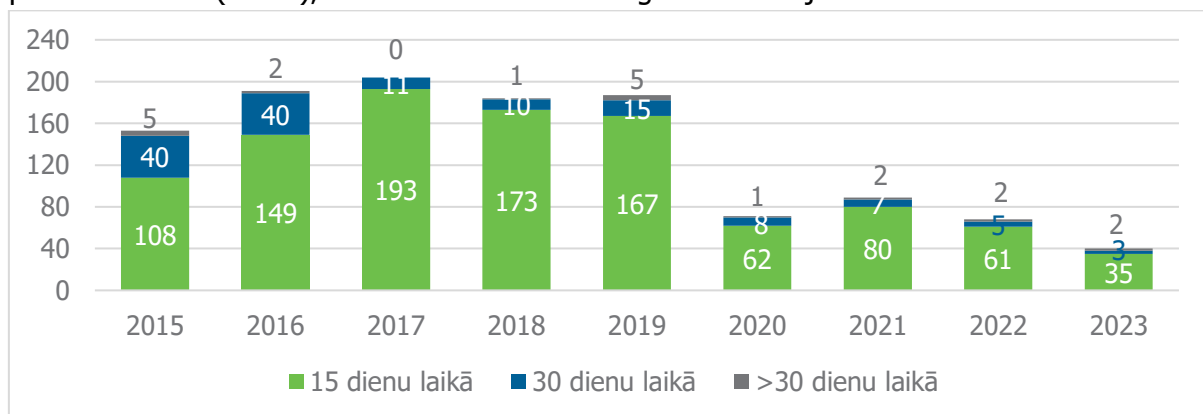
10.2.attēls. Atbildes uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem par elektroenerģijas kvalitāti sniegšanas laiks (dienās) un sniegto atbilžu skaits, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

10.1.attēlā redzams lietotāju sūdzību un iesniegumu skaits par elektroenerģijas kvalitāti. Savukārt 10.2.attēlā redzams atbilžu sniegšanas laiks uz sūdzībām un iesniegumiem par sprieguma kvalitāti. 2023.gadā vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz sūdzībām un iesniegumiem par sprieguma kvalitāti ir 11 dienas.

10.3.attēlā ir redzams atbilžu uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem skaits par elektroenerģijas piegādes pārtraukumiem un atbilžu sniegšanas laiks uz šīs kategorijas sūdzībām un iesniegumiem.

10.3.attēls. Atbildes uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem par elektroenerģijas piegādes pārtraukumiem (skaits), AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

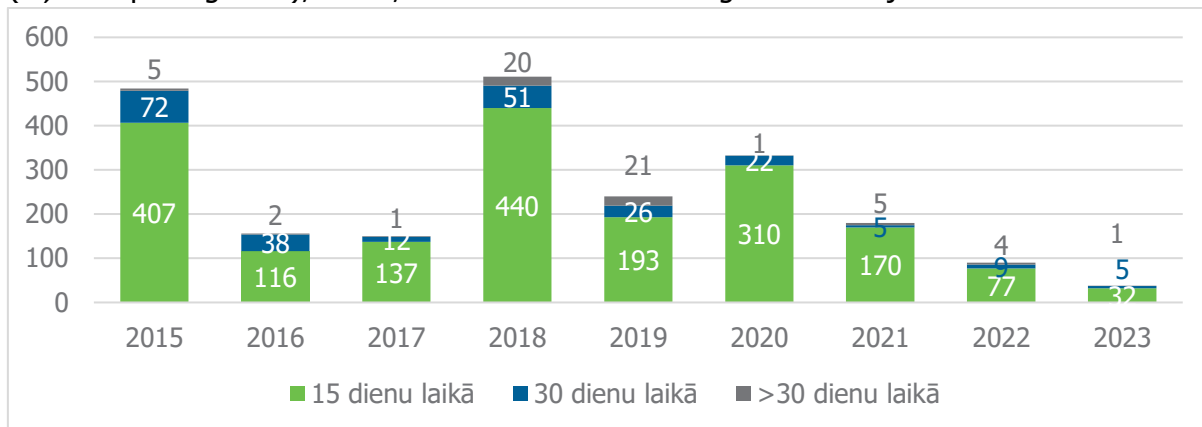

Salīdzinot ar 2022.gadu, samazinājies sūdzību un iesniegumu skaits par elektroenerģijas piegādes pārtraukumiem, un vairumā gadījumu sadales sistēmas operators ir spējis sniegt atbildi likumā "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" noteikto 15 dienu laikā¹², kas ir pozitīvs komerciālās kvalitātes rādītājs. Vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz visām sūdzībām šajā kategorijā 2023.gadā ir septiņas dienas.

10.4.attēlā atspoguļots atbilžu uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem skaits par norēķiniem un maksājumiem un atbilžu sniegšanas laiks uz šo sūdzību kategoriju. Šajā kategorijā nav iekļauti gadījumi saistībā ar jauniem pieslēgumiem sadales sistēmai.

¹² Likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" [25.pants](#).

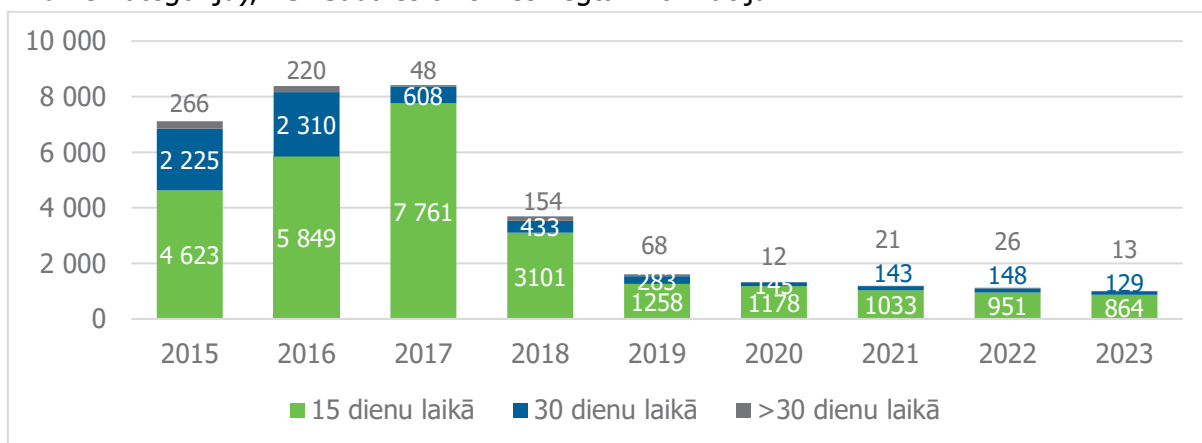
10.4.attēls. Atbildes uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem par norēķiniem un maksājumiem (izņemot pieslēgumus), skaits, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

Atbilžu uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem skaits un atbilžu sniegšanas laiks par norēķiniem un maksājumiem 2023.gadā ir samazinājies, salīdzinot ar 2022.gadu (10.4.attēls). Lielākajā daļā (84%) gadījumu atbildes uz sūdzībām un iesniegumiem ir sniegtas 15 dienu laikā. Vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz visām sūdzībām šajā kategorijā 2023.gadā ir sešas dienas.

10.5.attēlā redzamas atbildes uz visām pārējām sūdzībām un iesniegumiem, kas nav 1., 2. vai 3.kategorijā, un atbilžu sniegšanas laiki uz šīm sūdzībām. Saskaņā ar AS "Sadales tīkls" sniegto informāciju šajā sūdzību un iesniegumu kategorijā ir tādas sūdzības un iesniegumi, kas saistīti, piemēram, ar īpašumtiesībām vai arī ar gaisvadu līniju trašu tīrīšanu un citiem darbiem, kuros iesaistīti AS "Sadales tīkls" darbuņēmēji. Ievērojot, ka šādu problēmu risināšanā bez AS "Sadales tīkls" ir iesaistītas arī trešās puses, atbildes sniegšanas laiks lielā mērā ir atkarīgs no termiņa, kurā AS "Sadales tīkls" saņem informāciju no darbuņēmējiem vai citām trešajām personām.

10.5.attēls. Atbildes uz pārējām saņemtajām sūdzībām un iesniegumiem, skaits (neskaitot 1., 2. un 3.kategoriju), AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

Arī uz pārējām sūdzībām un iesniegumiem atbildes lietotājiem lielākajā daļā gadījumu sniegtas 15 dienu laikā, vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz šīm sūdzībām un iesniegumiem 2023.gadā ir 13 dienas.

Viens no komerciālās kvalitātes rādītājiem ir lietotāju iespēja sazināties sistēmas operatoru un iesniegt mutvārdu informāciju vai saņemt nepieciešamo informāciju telefoniski. AS "Sadales tīkls" lietotāju saziņai telefoniski norādīja šādus tālruna numurus:

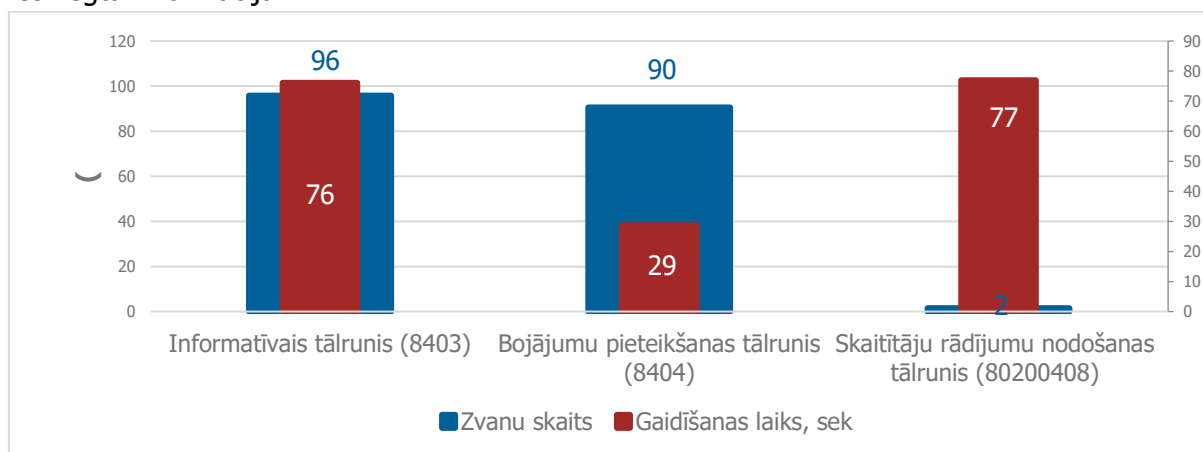
- informatīvais tālrunis (8403);

- bojājumu pieteikšanas tālrunis (8404);
- elektroenerģijas komercuzskaites mēraparātu rādījumu nodošanas tālrunis (80200408).

Minētie tālruņa numuri ir norādīti AS "Sadales tīkls" tīmekļvietnē www.sadalestikls.lv.

10.6.attēlā norādīts lietotāju zvanu skaits un vidējie gaidīšanas laiki uz sistēmas operatora informatīvajiem tālruņiem saskaņā ar AS "Sadales tīkls" iesniegto informāciju.

10.6.attēls. Lietotāju zvanu skaits (tūkst.) un gaidīšanas laiks (sek.), AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

Visvairāk zvanu saņemts pa informatīvo tālruni – 96 tūkstoši zvanu, bet kopējais saņemto zvanu skaits ir vairāk nekā 188 tūkstoši. Gaidīšanas laiks uz visiem tālruņa numuriem vidēji ir no 29 līdz 77 sekundēm.

10.2. Sistēmas pieslēgumi

Lai sistēmas operatoru iesniegtie dati precīzāk atspoguļotu reālo situāciju un varētu veikt detalizētāku informācijas analīzi, Informācijas iesniegšanas noteikumos enerģētikas nozarē¹³ ir noteikts sistēmas pieslēguma pieteikumu sadalījums šādās grupās:

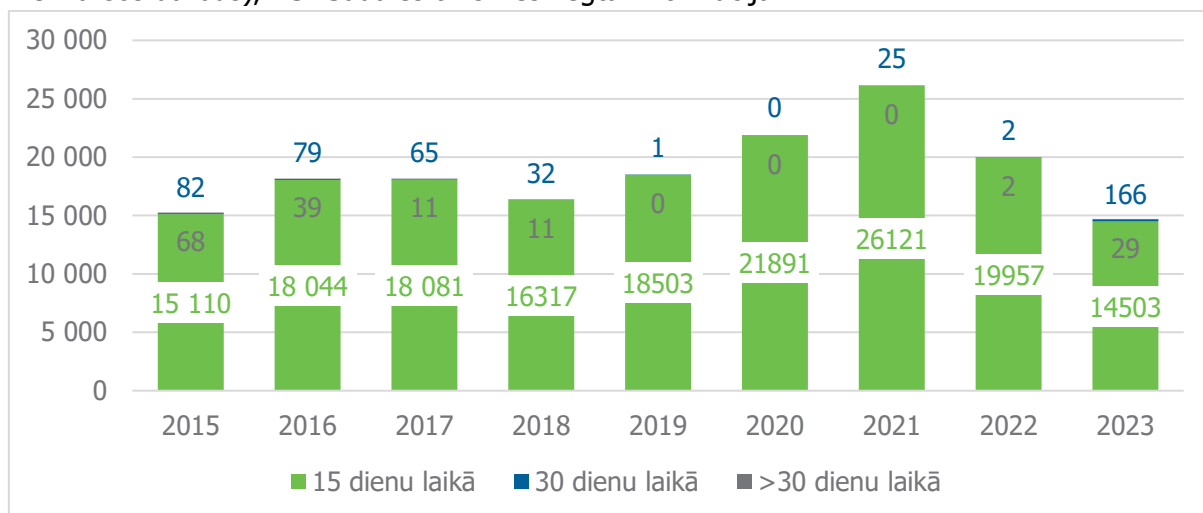
- 1) sistēmas pieslēguma pieteikumi vienkāršiem darbiem¹⁴;
- 2) sistēmas pieslēguma pieteikumi pārējiem darbiem.

Kopā 2023.gadā AS "Sadales tīkls" sniedza atbildes uz vairāk nekā 23 tūkstošiem sistēmas pieslēguma pieteikumu (10.7. un 10.8.attēls). 2023.gadā saņemto sistēmas pieslēguma pieteikumu skaits vienkāršiem darbiem ir samazinājies par 29%, salīdzinot ar 2022.gadu. Atbilžu sniegšanas laiks uz visiem sistēmas pieslēguma pieteikumiem vienkāršiem darbiem ir līdz 15 dienām (10.8.attēls). Līdzīgi ir arī attiecībā uz pārējiem sistēmas pieslēguma pieteikumiem, uz kuriem 99% atbilžu sagatavotas un nosūtītas 15 dienu laikā (10.7.attēls).

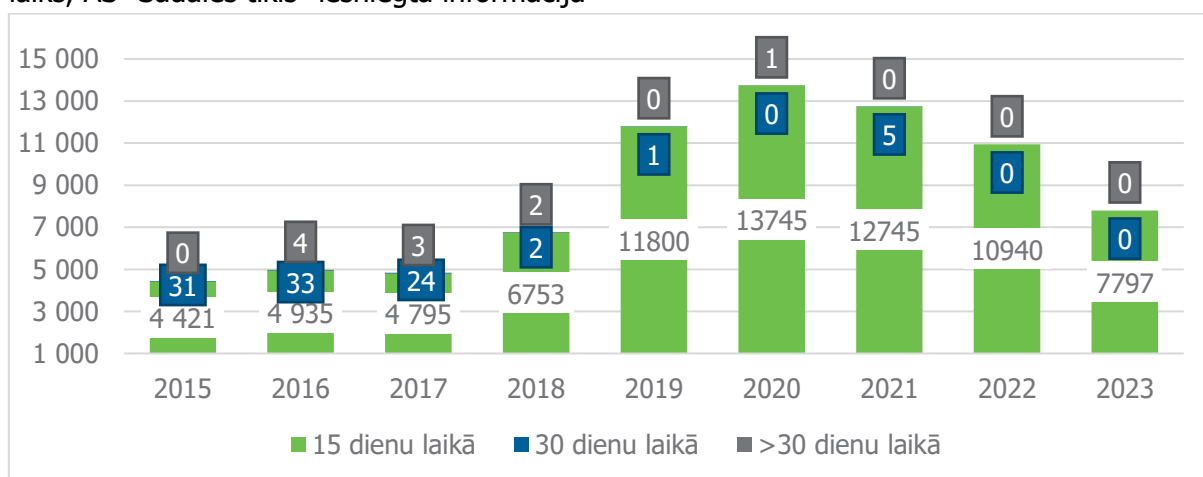
¹³ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 21.decembra lēmums Nr.1/36 "Informācijas iesniegšanas noteikumi enerģētikas nozarē".

¹⁴ Vienkāršie darbi ir tādi darbi, kuros nav nepieciešams izstrādāt būvprojektu un kuri ir realizējami īsākā termiņā, piemēram, ievadaizsardzības aparāta nomaiņa.

10.7.attēls. Sistēmas pieslēguma pieteikumu skaits un atbilžu sniegšanas laiks (izņemot vienkāršos darbus), AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

10.8.attēls. Sistēmas pieslēguma pieteikumu vienkāršiem darbiem skaits un atbilžu sniegšanas laiks, AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

2023.gadā vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz lietotāju iesniegtajiem sistēmas pieslēguma pieteikumiem vienkāršiem darbiem un pārējiem sistēmas pieslēguma pieteikumiem ir viena diena.

10.3. Lietotāju brīdināšana

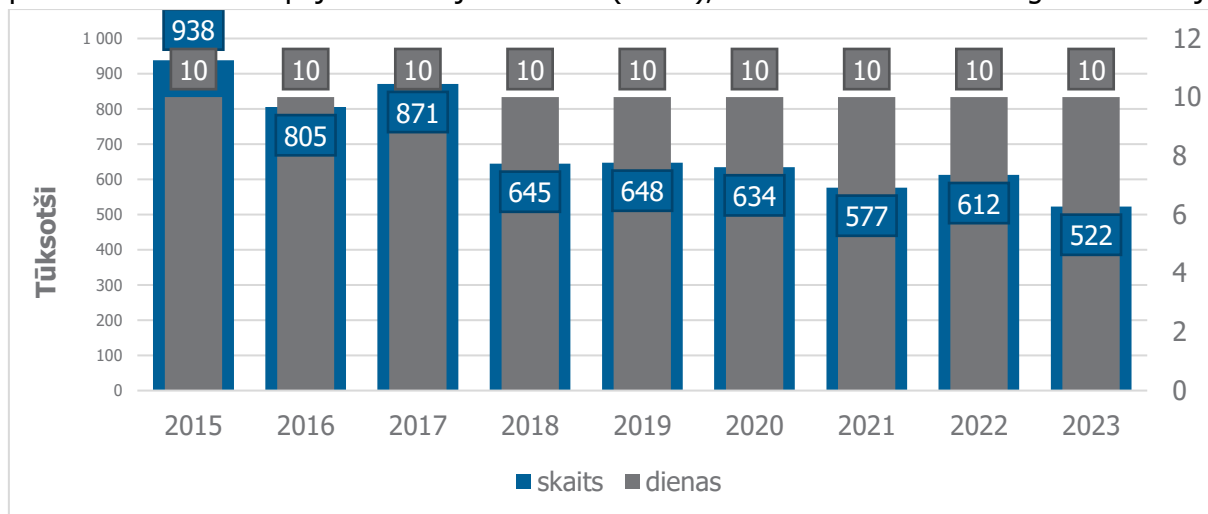
Saskaņā ar Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumos noteikto par sistēmas pakalpojumu sniegšanas plānoto pārtraukšanu sakarā ar sprieguma atslēgšanu uz laiku, lai veiktu plānotus darbus sistēmas operatora elektrotīklā, lietotājs jābrīdina vismaz piecas dienas iepriekš¹⁵.

Par plānotajiem elektroapgādes pārtraukumiem lietotāji tiek brīdināti vidēji 10 dienas iepriekš, kas nozīmē, ka sistēmas operators savlaicīgi plāno remontdarbus un par plānotajiem pārtraukumiem lietotājus informē vidēji divreiz agrāk, nekā to nosaka Elektroenerģijas

¹⁵ Ministru kabineta 2023.gada 7.novembra noteikumu Nr.635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [76.punkts](#) un Ministru kabineta 2014.gada 21.janvāra noteikumu Nr.50 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [78.punkts](#).

tirdzniecības un lietošanas noteikumi. 2023.gadā lietotājiem nosūtīti 522 tūkstoši brīdinājumu par plānotiem elektroenerģijas pārtraukumiem.

10.9.attēls. Lietotāju vidējais brīdināšanas laiks pirms plānotiem elektroenerģijas pārtraukumiem un kopējais brīdinājumu skaits (tūkst.), AS "Sadales tīkls" iesniegtā informācija

11. Viedie elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāti

2023.gadā AS "Sadales tīkls" pabeidza ieviest viedos elektroenerģijas komercuzskaites mēraparātus lietotāju patērētās elektroenerģijas uzskaitē. 2023.gada beigās viedie elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāti uzstādīti 98% AS "Sadales tīkls" lietotāju.

Viedo elektroenerģijas komercuzskaites mēraparātu patēriņa dati tiek nolasīti, izmantojot distances nolasīšanas sistēmu.

Viedo elektroenerģijas komercuzskaites mēraparātu ieviešana sniedz būtiskus ieguvumus lietotājiem, elektroenerģijas tirgotājiem un sistēmas operatoram. Viens no svarīgākajiem ieguvumiem ir aktuālo elektroenerģijas patēriņa datu pieejamība un attālinātas elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta vadības iespējas, kas ļauj būtiski mainīt ierasto kārtību, kā tiek iegūti dati, veikti norēķini, organizētas elektroenerģijas komercuzskaites mēraparātu pārbaudes. Datu pieejamība ļauj elektroenerģijas tirgotājam sagatavot rēķinus atbilstoši lietotāja faktiskajam elektroenerģijas patēriņam, kā arī nodrošina lietotājam iespēju veikt norēķinus pēc mainīgas elektroenerģijas cenas biržā atbilstoši faktiskajam patēriņa profilam. Elektroenerģijas tirgotājiem ir iespējas samazināt riskus un lietotājam piedāvāt zemāku cenu, savukārt lietotājam tiek dota iespēja ietaupīt, pielāgojot savu patēriņu atkarībā no elektroenerģijas cenas svārstībām biržā. Sistēmas operators var iegūt informāciju par aktuālo slodzi zemsprieguma tīklā, kas ļauj objektīvāk izvērtēt transformatoru noslodzi, kas savukārt ļauj optimālāk plānot infrastruktūras investīcijas.

Viedā elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta funkcionalitāte:

- patērētās un tīklā nodotās elektroenerģijas uzskaitē vairākās tarifu zonās;
- ikstundas slodžu grafiku veidošana;
- divpusēja informācijas apmaiņa starp informācijas sistēmām;
- elektroapgādes pamatlīmeņu kvalitātes monitorings katram pieslēgumam;
- iespēja attālināti pārtraukt/atjaunot elektroenerģijas piegādi;
- iespēja izmantot neto norēķinus mikroģeneratoriem.

Viedais elektrotīkls dod iespēju ātrāk novērst bojājumus un panākt, ka par bojājumu sistēmas operators uzzina ātrāk, nekā par to informē lietotājs. Ja nav veikta tīkla digitalizācija, dispečers par bojājumu zemsprieguma elektrolīnijā uzzina vien tad, kad lietotājs par to ir informējis savu elektroenerģijas tirgotāju vai piezvanījis pa AS "Sadales tīkls" bojājumu pieteikšanas tālruni. Viedais elektroapgādes tīkls var sniegt ļoti lielas iespējas samazināt avārijas atslēgumu laiku, jo vajag mazāk laika, lai reaģētu uz bojājumu, lokalizētu un novērstu to.

12. Secinājumi par komerciālo kvalitāti

Lielākajā daļā gadījumu (80 procenti) atbildes uz iesniegumiem un sūdzībām AS "Sadales tīkls" sniedz 15 dienu laikā, kas liecina, ka sistēmas operators ievēro normatīvajos aktos noteikto regulējumu¹⁶, sniedzot atbildes uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem.

Salīdzinot ar 2022.gadu, 2023.gadā tādu atbilžu skaits, kas sniegtas ilgāk nekā 15 dienu laikā, saglabājies līdzīgā līmenī. Arī vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz sūdzībām un iesniegumiem, salīdzinot ar 2022.gadu, palicis praktiski nemainīgs.

Lielākais sūdzību un iesniegumu skaits (21 sūdzība), uz kurām atbildēts vairāk nekā 30 dienu laikā, ir novērots sadaļā par sprieguma kvalitāti (1.kategorija). Saskaņā ar AS "Sadales tīkls" sniegto informāciju, izskatot sūdzības un iesniegumus, nereti jāveic vairāki papildu mērījumi un pārbaudes, bet pirms mērījumu veikšanas tiek organizēti objekta elektroapgādes infrastruktūras uzturēšanas darbi. Risinot pretenzijas, visos gadījumos saziņa ar lietotāju notiek operatīvi, izmantojot pieejamos kanālus – telefoniski, e-pastā vai ar īsziņām. Lietotājs obligāti saņem starpatbildi ar konkrēto atbildes sniegšanas datumu. Gala atbilde tiek sniegta pēc faktiskās situācijas izpētes un sakārtošanas, kas var pārsniegt 30 dienas.

Kopējais saņemto zvanu skaits 2023.gadā pa AS "Sadales tīkls" norādītajiem tālruņa numuriem ir 188 tūkstoši. Vidējais atbildes gaidīšanas laiks ir no 29 līdz 77 sekundēm (10.6.attēls). Salīdzinot ar 2022.gadu, gaidīšanas laiks uz norādītajiem tālruņiem ir samazinājies.

Atbildes uz jaunu sistēmas pieslēgumu pieprasījumiem AS "Sadales tīkls" gan iepriekšējos periodos, gan 2023.gadā sniedza 15 dienu laikā, bet vidējais atbilžu sniegšanas laiks ir viena diena.

Par plānotajiem elektroapgādes pārtraukumiem lietotāji tiek brīdināti vidēji 10 dienas iepriekš, kas nozīmē, ka sistēmas operators savlaicīgi plāno remontdarbus un par plānotajiem pārtraukumiem lietotājus informē vidēji divreiz agrāk, nekā to paredz Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi¹⁷. 2023.gadā lietotājiem nosūtīti 522 tūkstoši brīdinājumu par plānotiem elektroenerģijas pārtraukumiem.

Kopumā komerciālā kvalitāte AS "Sadales tīkls" ir laba, bet joprojām ir gadījumi, kuros uz lietotāju iesniegumiem ir atbildēts ilgākā laika posmā nekā 30 dienas, tāpēc šos rādītājus vēl ir iespējams uzlabot.

---

¹⁶ Likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" [25.pants](#).

¹⁷ Ministru kabineta 2023.gada 7.novembra noteikumu Nr.635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [76.punkts](#) un Ministru kabineta 2014.gada 21.janvāra noteikumu Nr.50 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [78.punkts](#).

IV Dabaszgāzes apgādes drošums un kvalitāte

13. Dabaszgāzes apgādes drošuma prasības

Latvijas teritorijā darbojas viens licencēts dabaszgāzes sadales sistēmas operators – akciju sabiedrība "Gaso" (turpmāk – AS "Gaso").

Jautājumus, kas saistīti ar dabaszgāzes apgādes drošumu, reglamentē Enerģētikas likums un [Dabaszgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi](#)¹⁸. Minēto noteikumu 84.punktā noteikts, ka sadales sistēmas operators ir atbildīgs par dabaszgāzes avārijas dienesta uzturēšanu un tā materiāltehnisko nodrošinājumu, kā arī par avārijas lokalizēšanu un novēršanu. [Enerģētikas likuma](#) 9.panta pirmā daļa noteic sistēmas operatoram pienākumu nodrošināt savu objektu nepārtrauktu darbību un atbilstošu tehnisko stāvokli. Lai Regulators varētu kontrolēt elektroapgādes drošuma līmeņa izmaiņas, sistēmas operators katru gadu iesniedz Regulatoram informāciju saskaņā ar [Informācijas iesniegšanas noteikumos enerģētikas nozarē](#) noteikto¹⁹. Savukārt Regulators, lai izpildītu ar [Enerģētikas likuma](#) 82.panta pirmās daļas 1. un 2.punktā noteiktos pienākumus, atbilstoši likuma "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" 25.panta trešajai daļai veic sistēmas operatora plānveida un ārkārtas pārbaudes, kontrolējot dabaszgāzes apgādes objektu ekspluatācijas atbilstību nozares normatīvajiem aktiem.

14. Dabaszgāzes apgādes drošuma rādītāji

2023.gadā Regulators veica 25 dabaszgāzes sadales objektu ekspluatācijas atbilstības kontroles. Pārbaūžu laikā nav konstatētas neatbilstības.

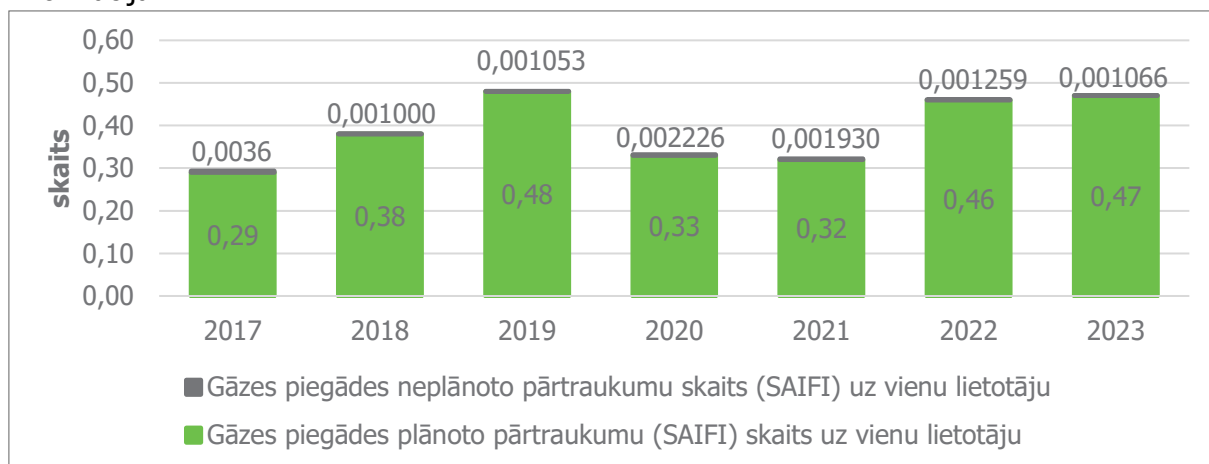
2023.gadā dabaszgāzes sadales sistēmā plānoto dabaszgāzes apgādes pārtraukumu skaits (SAIFI) un ilgums (SAIDI) uz vienu lietotāju bija attiecīgi 0,47 reizes un 8 minūtes. Dabaszgāzes apgādes neplānoto pārtraukumu skaits bija 402 reizes, ilgums uz vienu lietotāju (SAIDI) – 0,04 minūtes (14.1. un 14.2.attēls). Savukārt dabaszgāzes piegādes atjaunošanas laiks pēc neplānotiem pārtraukumiem (CAIDI) 2023.gadā bija 39 minūtes.

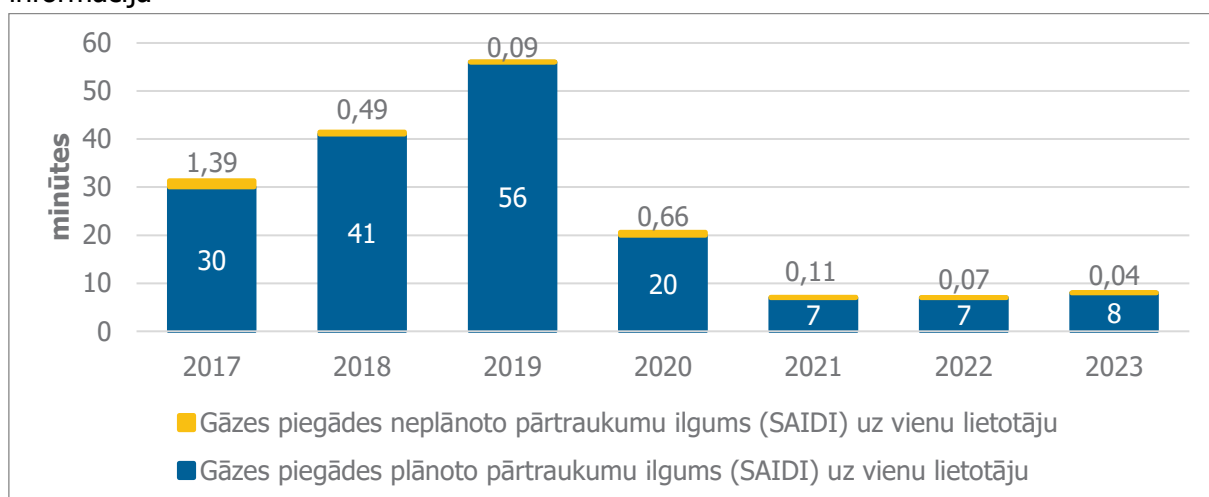
¹⁸ Ministru kabineta 2017.gada 7.februāra noteikumi Nr.78 "[Dabaszgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi](#)".

¹⁹ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 21.decembra lēmums Nr.1/36 "[Informācijas iesniegšanas noteikumi enerģētikas nozarē](#)".

14.1.attēls. Gāzes piegādes pārtraukumu skaits (SAIFI) uz vienu lietotāju, AS "Gaso" iesniegtā informācija

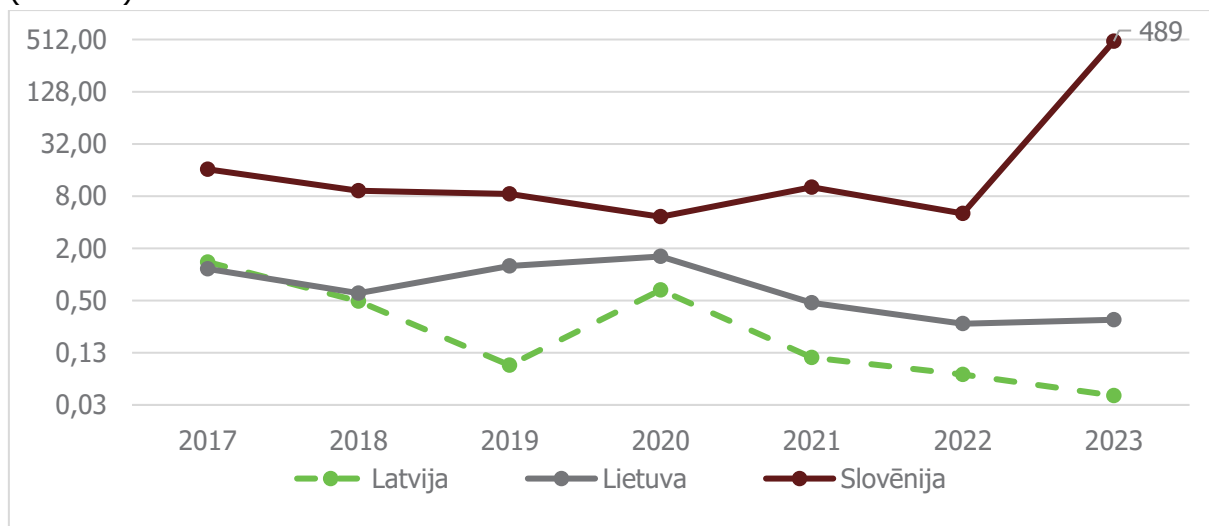

14.2.attēls. Gāzes piegādes pārtraukumu ilgums (SAIDI) uz vienu lietotāju, AS "Gaso" iesniegtā informācija

No pieejamajiem citu Eiropas Savienības valstu regulatoru datiem par SAIDI rādītājiem (14.3.attēls) secināms, ka attiecībā uz neplānotajiem dabasgāzes piegādes pārtraukumiem AS "GASO" rādītāji ir labāki par salīdzināto valstu vidējo līmeni.

14.3.attēls. Neplānoto dabasgāzes piegādes pārtraukumu ilgums (SAIDI) uz vienu lietotāju (minūtes)

15. Dabaszgāzes kvalitāte

Atbilstoši likuma "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)" 22.panta trešajai daļai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem jānodrošina tehniskajiem noteikumiem, standartiem un līgumu nosacījumiem atbilstoša sabiedrisko pakalpojumu kvalitāte.

Dabaszgāzes sadales sistēmā ievadītās dabaszgāzes kvalitātes parametrus AS "Gaso" kontrolē, izmantojot dabaszgāzes pārvades sistēmas operatora akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" (turpmāk – AS "Conexus Baltic Grid") datus. AS "Conexus Baltic Grid" dabaszgāzes kvalitātes uzraudzību veic Inčukalna pazemes gāzes krātuves gāzes mērīšanas stacijās (GMS), uz Latvijas Republikas robežas (GMS "Korneti", GMS "Kemenai", GMS "Izborska", GMS "Karksi"), kā arī gāzes regulēšanas stacijās (GRS) – Rīga-1, GRS "Ziemeļi", GRS "Ogre", GRS "Cēsis", GRS "Valmiera-1", GRS "Daugavpils", GRS "Liepāja", GRS "Sloka", GRS "Jēkabpils", GRS "Saldus" un gāzes reducēšanas mezglā (GRM) Iecava–Liepāja. Izmantojot dabaszgāzes plūsmas hromatogrāfisko analīzi, tiek fiksēti dabaszgāzes fizikāli ķīmiskie parametri un veikta gāzes uzskaitē. Papildus tiek noteikts arī gāzes īpatnējais svārs un mitrums (rasas punkts), laboratorijā tiek noteikts arī skābekļa daudzums gāzē. Ikdienas fiksētie dabaszgāzes pamatkvalitātes mērījumi pieejami AS "Conexus Baltic Grid" tīmekļvietnē²⁰.

Dabaszgāzes odorēšanas pakāpi AS "Gaso" kontrolē atbilstoši standarta²¹ prasībām reizi mēnesī, izmantojot metodiku, kas noteikta attiecīgajā standartā²². Ja nepieciešamas korekcijas odorēšanas procesam, AS "Gaso" informē par to AS "Conexus Baltic Grid", kas veic dabaszgāzes odorēšanu dabaszgāzes sadales sistēmai.

2023.gadā AS "GASO" nesaņēma nevienu pamatotu sūdzību no lietotājiem par dabaszgāzes kvalitāti.

16. Secinājumi par dabaszgāzes apgādes drošumu un kvalitāti

Izvērtējot sistēmas operatora AS "GASO" sadales sistēmas pakalpojumu drošumu, secināms, ka dabaszgāzes apgādes drošuma līmenis pārskata periodā ir labāks par salīdzināto Eiropas Savienības valstu vidējo līmeni, bet veicot sistēmas operatora objektu ekspluatācijas kontroli, pārkāpumi nav konstatēti. Nav saņemta neviena pamatota sūdzību no lietotājiem par dabaszgāzes kvalitāti. Līdz ar to var uzskatīt, ka AS "GASO" dabaszgāzes apgādes drošums un kvalitāte ir labā līmenī.

V Dabaszgāzes sadales sistēmas pakalpojuma komerciālā kvalitāte

17. Komerciālās kvalitātes prasības

Dabaszgāzes lietotāju apkalpošanas kvalitāte raksturo sistēmas operatora komerciālās kvalitātes līmeni, piemēram, informācijas pieejamību, termiņu, kādā sniegtas atbildes uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem, u.c.

---

²⁰ <https://www.conexus.lv/dabaszgazes-parametri>.

²¹ LVS 445-1:2011 "Dabaszgāzes sadales sistēmas un lietotāja dabaszgāzes apgādes sistēmas ar maksimālo darba spiedienu līdz 1,6 MPa (16 bar) ekspluatācija un tehniskā apkope. 2.daļa: Apkopes termiņi, darbu apraksts un to izpildes dokumentācija".

²² LVS 1049:2022 "Ogļūdeņražu gāzes. Odorizācijas pārbaudes metodes".

Komerčiālās kvalitātes prasības sistēmas operatoru darbībai ir noteiktas likumā "[Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem](#)"²³.

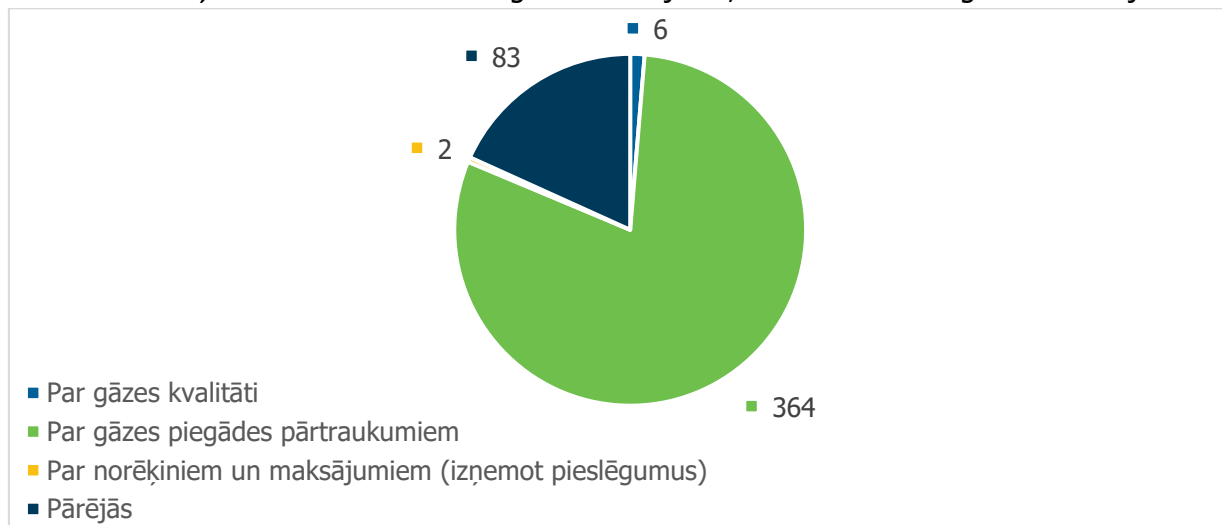
18. Komerčiālās kvalitātes rādītāji

Lai nodrošinātu precīzāku komerčiālās kvalitātes rādītāju analīzi un apkopojumu, dabasgāzes sadales sistēmas operators pārskatā par komerčiālo kvalitāti sniedz sūdzību un iesniegumu detalizētāku sadalījumu pa kategorijām un atbilžu sniegšanas laikiem:

- 1) saņemto sūdzību un iesniegumu skaits par dabasgāzes kvalitāti;
- 2) saņemto sūdzību un iesniegumu skaits par dabasgāzes piegādes pārtraukumiem;
- 3) saņemto sūdzību un iesniegumu skaits par norēķiniem un maksājumiem (izņemot pieslēgumus);
- 4) pārējo saņemto sūdzību un iesniegumu skaits²⁴.

2023.gadā AS "Gasol" par gāzes kvalitāti saņēma sešas sūdzības, savukārt par piegādes pārtraukumiem – 364 mutvārdu sūdzības un iesniegumus, kā arī divas mutvārdu sūdzības par norēķiniem un maksājumiem (izņemot pieslēgumus). Papildus AS "Gasol" saņēmusi 83 mutvārdu sūdzības un iesniegumus, kas neattiecas uz iepriekš minēto sūdzību vai iesniegumu sadalījumu (18.1.attēls.). Uz visām sūdzībām un iesniegumiem atbildēts 15 dienu laikā.

18.1.attēls. Saņemto sūdzību un iesniegumu sadalījums, AS "Gasol" iesniegtā informācija

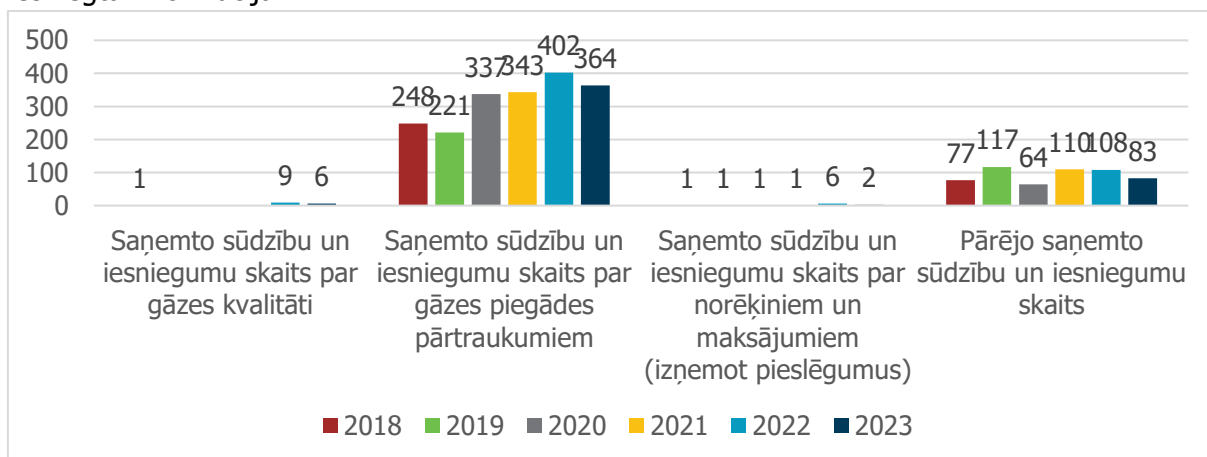

Salīdzinot ar 2022.gadu, sūdzību un iesniegumu skaits ir samazinājies visās kategorijās (18.2.attēls.).

²³ Likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 22.pants.

²⁴ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 21.decembra lēmums Nr.1/36 "[Informācijas iesniegšanas noteikumi enerģētikas nozarē](#)".

18.2.attēls. Saņemto sūdzību un iesniegumu skaita salīdzinājums pa gadiem, AS "Gaso" iesniegtā informācija

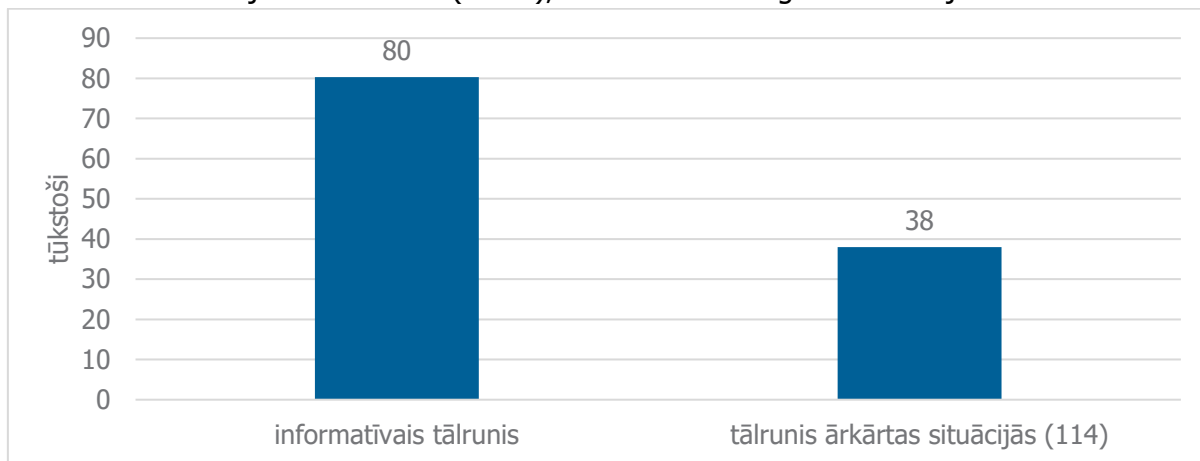
Viens no komerciālās kvalitātes rādītājiem ir lietotāju iespēja sazināties ar sistēmas operatoru un iesniegt mutvārdu sūdzības vai iesniegumus vai saņemt cita veida informāciju telefoniski. AS "Gaso" lietotāju saziņai telefoniski ir norādījuši šādus tālruna numurus:

- informatīvais tālrunis (67369938);
- tālrunis ārkārtas situācijās (114).

Minētie tālrunu numuri ir norādīti AS "Gaso" tīmekļvietnē www.gaso.lv.

18.3.attēlā norādīts lietotāju zvanu skaits pa sistēmas operatora informatīvajiem tālruņiem saskaņā ar AS "GASO" iesniegto informāciju par 2023.gadu.

18.3.attēls. Lietotāju zvanu skaits (tūkst.), AS "Gaso" iesniegtā informācija

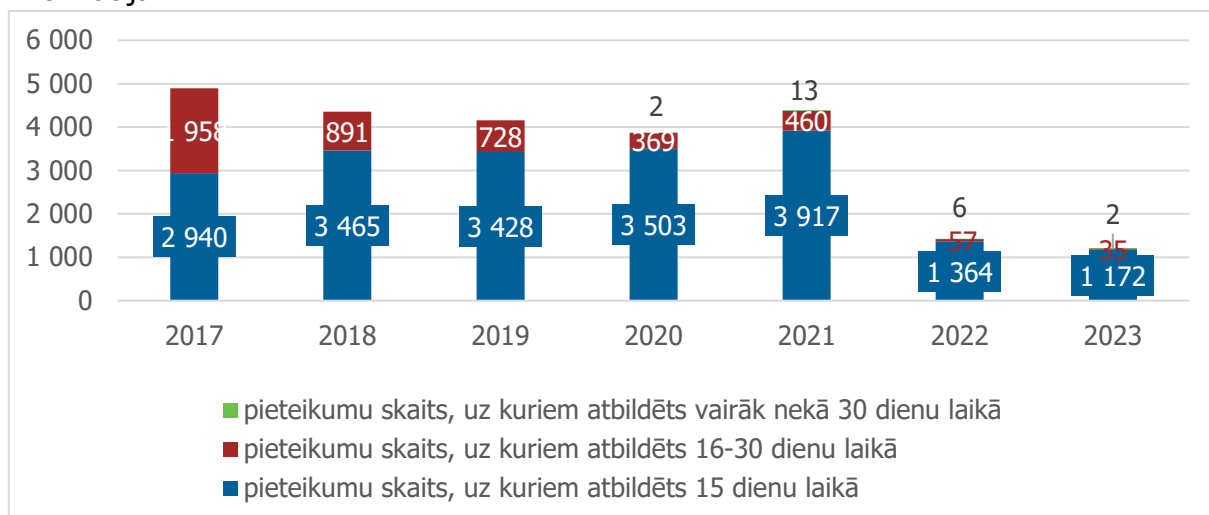

Visvairāk zvanu ir saņemts pa informatīvo tālruni – 80 tūkstoši zvanu ar vidējo gaidīšanas laiku 1,3 minūtes, bet kopējais saņemto zvanu skaits ir vairāk nekā 118 tūkstoši.

19. Sistēmas pieslēgumi

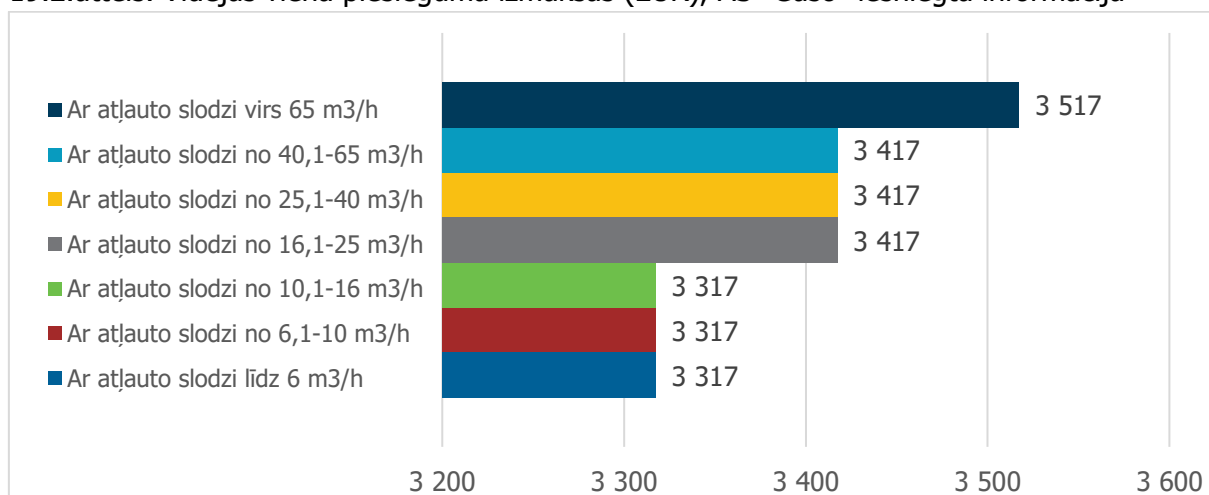
Kopā 2023.gadā AS "Gaso" sniedza atbildes uz 1209 sistēmas pieslēguma pieteikumiem. Vidējais atbilžu sniegšanas laiks uz sistēmas pieslēguma pieteikumiem 2023.gadā bija četras dienas. Lielākā daļa (1172) atbilžu sniegtas 15 dienu laikā, 57 atbildes sniegtas 15 līdz 30 dienu laikā, bet divos gadījumos – vairāk nekā 30 dienu laikā (19.1.attēls).

19.1.attēls. Kopējais saņemto sistēmas pieslēgumu pieteikumu skaits, AS "Gaso" iesniegtā informācija

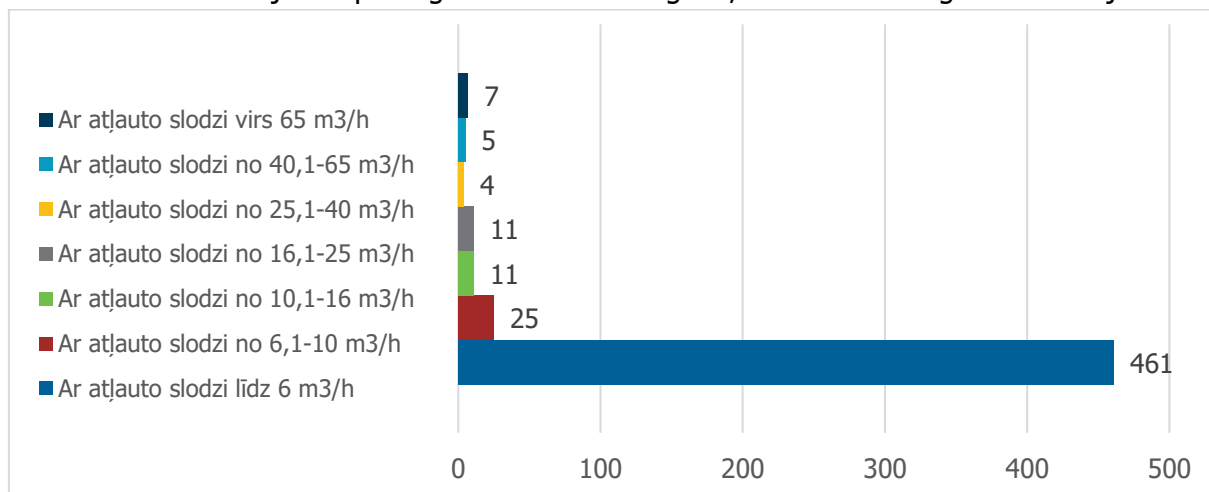

Saskaņā ar AS "Gaso" sniegto informāciju 2023.gadā ierīkoti 524 jauni sistēmas pieslēgumi. Vidējās viena sistēmas pieslēguma ierīkošanas izmaksas redzamas 19.2.attēlā, bet ierīkoto sistēmas pieslēgumu skaits redzams 18.3.attēlā.

19.2.attēls. Vidējās viena pieslēguma izmaksas (EUR), AS "Gaso" iesniegtā informācija

19.3.attēls. Ierīkoto jaunu pieslēgumu skaits 2023.gadā, AS "Gaso" sniegtā informācija

20. Lietotāju brīdināšana

Saskaņā ar [Dabaszgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumos](#) noteikto sadales sistēmas operators par dabaszgāzes piegādes pārtraukumu plānotas dabaszgāzes apgādes sistēmu atvienošanas dēļ lietotāju brīdina vismaz piecas darba dienas iepriekš telefoniski, nosūtot īsziņu, izmantojot e-pakalpojumu portālu vai rakstveidā²⁵.

2023.gadā AS "Gasol" lietotāji par dabaszgāzes apgādes pārtraukumiem tika brīdināti piecas darba dienas iepriekš. 2023.gadā lietotājiem nosūtīti vairāk nekā 175 tūkstoši brīdinājumu par plānotiem dabaszgāzes apgādes pārtraukumiem.

21. Secinājumi par komerciālo kvalitāti

Analizējot Regulatora rīcībā esošos datus par atbilstu sniegšanas laikiem uz lietotāju sūdzībām un iesniegumiem, secināms, ka AS "Gasol" komerciālās kvalitātes rādītāji ir atbilstoši likumā ["Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem"](#) noteiktajām prasībām. Savukārt dabaszgāzes apgādes drošuma līmenis ir augstāks nekā citās salīdzinātajās Eiropas Savienības valstīs un uzskatāms par pietiekamu.

[Pārskats interaktīvā formā](#)

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

---

²⁵ Ministru kabineta 2017.gada 7.februāra noteikumu Nr.78 "Dabaszgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi" [114.punkts](#).